

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 13 (201) — 28 MARTIE 1959

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

97, ⁵⁶

La festivitățile de la Budapesta, consacrate celei de a 40-a aniversări a proclamării Republicii Sovietice Ungare, a luat parte și o delegație de partid și guvernamentală a R.P.R. condusă de tovarășul Emil Bodnăraș, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.P.R. Luînd cuvîntul la sesiunea festivă extraordinară a Adunării de Stat a R.P. Ungare, tovarășul Emil Bodnăraș a arătat între altele că „Prin curajul și eroismul de care a dat dovadă în marea sa luptă pentru doborîrea monarhiei habsburgice și răsturnarea dominației burghezo-moșierești, clasa muncitoare ungară, în frunte cu Partidul Comunist, a înscris o pagină glorioasă nu numai în istoria poporului ungar, dar și în istoria mișcării muncitorești internaționale”.

O puternică acțiune de împotrivire a populației vest-germane față de înarmarea atomică a R.F.G. a avut loc recent la Dortmund. În primele rînduri ale manifestațiilor s-au aflat cunoscuții fruntași ai luptei pentru pace, printre care și pastorul Niemöller (fotografia 1 — în prim plan, al doilea din dreapta). Demonstrații, purtînd făclii aprinse, au pornit într-un marș de protest spre aeroportul Brackel care a fost cedat de autoritățile vest-germane comandamentului englez pentru a fi transformat în bază de lansare a rachetelor atomice. Timp de două ore manifestații au blocat intrarea în cazărțile engleze (fotografia 2).

Peste 80.000 de coreeni aflați în Japonia au cerut, în cadrul a 40 de mitinguri, grăbirea repatrierii lor în Republica Populară Democrată Coreeană. La mitingul central care a avut loc la Tokio, a fost prezentată cantata dedicată construcției socialiste în R. P. D. Coreeană.

fotocronica FLACĂRII

Sub auspiciile Asociației pentru relații culturale Italia-România, a avut loc la Milano o reuniune literară în cadrul căreia s-a făcut lectura piesei „Ultima oră” de Mihail Sebastian.

Ansamblul de Stat al R. S. S. Ucrainene a dat recent o serie de spectacole la Paris. În fotografie: membri ai ansamblului, vizitînd Muzeul Louvre.

COPERTA NOASTRĂ :

Actrița minuitoare Alexandra Davidescu de la Teatrul de păpuși din Craiova, cu unul din „eroii” piesei „Ierurașii împăratului” de A. Linbarskaia.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

TOATĂ LUMEA ÎNVATĂ

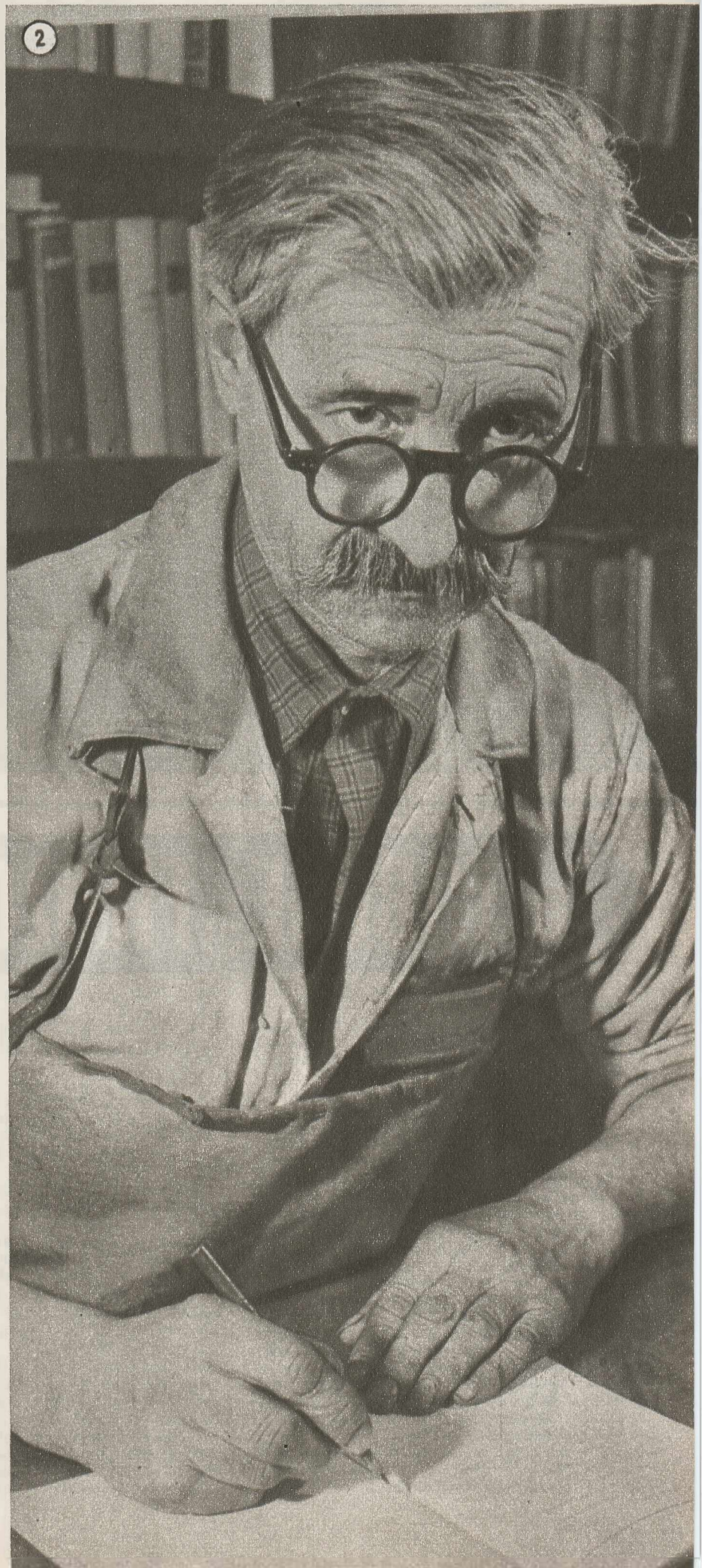
Fotoreportaj de E. IAROVICI

E un semn al vremurilor: toată lumea învață. O sete de cunoaștere, o curiozitate fără astîmpăr care împinge pe oamenii noștri să se înscrie la tot felul de cursuri și școli, să se ducă la conferințe sau să-și cumpere din librării cărți despre știință, despre istoria universală sau de literatură.

Tehnica nouă pune probleme noi, viața însăși pune probleme noi; în știință au apărut atâtea descoperiri — poți rămîne în urma lor?—iar statul de democrație populară, prin rețeaua de școli de toate felurile și gradele, prin bursele de studiu și condițiile create, asigură în felul cel mai concret dreptul la învățătură oricui are tragere de inimă.

La Uzinele metalurgice „Tudor Vladimirescu” învățătura e la mare preț. De la cel mai tînăr m din uzină — în vîrstă de 14 ni — elevul Radu Mitroescu

din clasa I-a a Școlii de ucenici „Tudor Vladimirescu” (fotografia 1) pînă la cel mai bătrîn, curelarul Tudor Oană, de 64 ani, propagandist la o grupă de curs se-

ral U.T.M. (fotografia 2), aproape toată lumea învață. De la directorul Gheorghe Bercea (fotografia 3) care, în afara învățămîntului politic urmează Școala medie tehnică de maiștri, pînă la Marin Vișan (fotografia 4), transportor la sculărie, care se califică sudor cu ajutorul specialistului Walter Barbu, toți caută să-și ridice calificarea.

Tinărul muncitor Petre Hoca (fotografia 5) profită de fiecare clipă pentru a-și pregăti examenul de maturitate pe care-l va da la vară. Pe urmă, ar vrea să intre la politehnică. Recentă Hotărîre a C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R.P.R. îi asigură toate condițiile să-și poată realiza dorința.

În casa rectificatorului Barbu Marica (fotografia 6) învață lumea. El e student la Universitatea serală de partid, anul II, soția sa își completează școala medie, și mica Anca se pregătește... pentru grădiniță.

Să nu credeți că fetele se lasă mai prejos. În fotografia 7 le vedeți pe sudorițele Victoria Jordan și Ioana Barbu, cursante la Școala profesională uzinală, cursul de minim tehnic.

Fostul electrician Antonin Olteanu a reușit să aducă la îndeplinire ceea ce își dorește și colegul său, Hoca; azi e student la Institutul politehnic, secția mecanică, anul II, trimis de uzină, de la care primește și salariu pe timpul studiilor. În fotografia 8 îl vedem pe Antonin Olteanu în laboratorul de fizică, studiind la aparatul pentru determinarea echivalentului caloric al energiei curentului electric, ajutat de tov. asistent universitar Ion Vieroșanu.

AUTOBUSE ȘI FILOZOFIE

O fată și 13 băieți

C

înd a venit la „Tudor Vladimirescu“, cîțiva băieți, buni meseriași dar șmecheroși, au luat-o în zeflema.

— Mă, asta face pe șefa...

— Las' e-o aducem noi la numitor...

— Drăguță, dar încuiată și n-are breton.

Fata roșea. De ciudă și de timiditate. O dată a voit să le spună: „Las' că v-arăt eu vouă, golanilor“. Dar n-a zis nimic. S-a dus la conducere și la comitetul de partid:

— Vă rog să mă schimbați. Nu mai vreau să fiu dispecer la secția prototip. Puneți un băiat. Alegeți unul, că sînt treisprezece în secție.

După două zile, i s-a comunicat: „Rămii mai departe în fruntea secției“.

La puțină vreme a trăit o mare bucurie: a fost primită în rîndurile membrilor de partid. După o lună de zile, prețuindu-i puterea de muncă, priceperea și onestitatea, adunarea generală a comunistilor i-a dat o sarcină: propagandistă la cursul seral. Nu se temea de greutățile studiului. De altceva se temea: de ușurința cîtorva tineri care în producție munceau ca zmeii dar la învățătură cam trăgeau chiulul. Și, ce să mai vorbim, fata a avut și ghinion. Primul pe care l-a mobilizat la curs a fost Traian

Albu. Acesta, făcînd pe atotștiutorul, i-a zis plescînd din limbă:

— Lasă-mă, dom'le. Eu am nivel în toate sensurile, și politic, și cultural... Sînt deștept. E bine?

Fata n-a mai roșit. A îngălbenit. De ciudă. Biroul organizației U.T.M. i-a dat o mină de ajutor. L-a chemat pe Albu să stea cu el de vorbă. Așa, de la inimă la inimă.

— Nu merg la curs, fraților. Repet: eu sînt documentat.

Oamenii l-au lăsat o bucată de vreme în apele lui. La primele seminarii era un singur absent: Traian Albu. Băieții, în timpul producției, mai schimbau o vorbă despre cele discutate în seminar. Albu tăcea chitic. Unul dintre băieți i-a zis-o:

— Mă, Traiane, tu ești deștept, mă. Spune-ne și nouă, atunci, care e muntele cel mai înalt din țara noastră?

Traian — tămîie.

Și l-au canonit așa în cîteva rînduri. Pînă cînd, într-o bună zi, înaintea unui seminar, Traian a venit în secție, pocăit. S-a apropiat de propagandistă:

— Elena, iartă pe robul lui Dumnezeu, Traian. Zău, dacă vrei, iartă-mă. Nu-s chiar așa de deștept. Mă primești la seminar?

De bucurie, inima fetei s-a încălzit ca un

cupțor de pîine, iar obrajii i s-au făcut ca bujorii.

De atunci, în toate dățile, după seminar, propagandista a făcut următoarea comunicare către biroul organizației de bază U.T.M.: „Nici un absent. Toți cursanții au dat răspunsuri bune și foarte bune“.

Deunăzi, aflîndu-mă în uzină, am făcut o glumă cu un tînăr din secția Elenei. M-am prezentat drept altcineva decît eram:

— Eu sînt noul inginer șef al uzinei...

Cîteva clipe a rămas surprins. Apoi mi-a urat:

— Să fiți sănătos!

— Am aflat că dumneata ai avut lipsuri serioase...

— De ce vorbești despre trecut?

— Ei, uite ce este: am hotărît ca pe tovarășa Elena Doru s-o mut din secția voastră. Tot ați vrut voi să aveți ca șef un băiat...

Tinărul m-a măsurat cu privirea.

— De ce vorbești iară despre trecut?

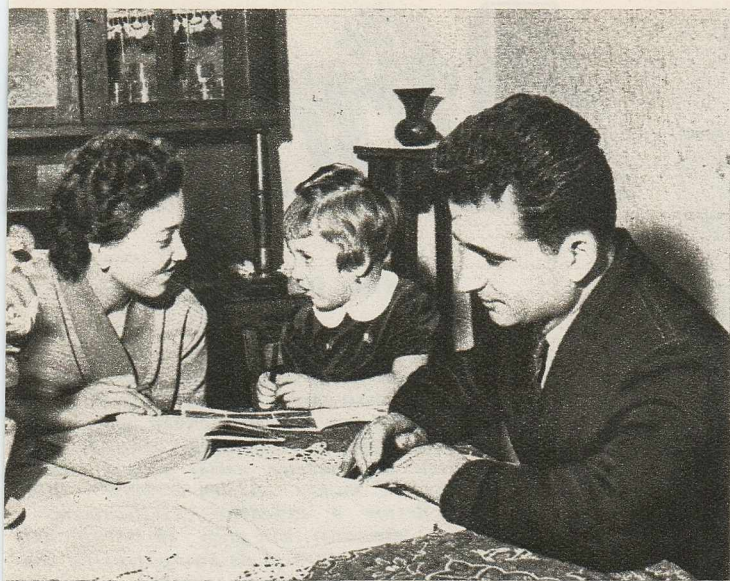
Apoi m-a privit încrunțat.

— Cît privește schimbarea șefei, nu vă supărați, asta... mai încet...

Minim tehnic și minim... filozofie

În uzina aceasta oamenii fac autobuse și filozofie. Să începem cu autobusele. Pentru ca să faci un autobus trebuie să fii strungar, frezor, lăcătuș, matritier, mecanic etc., etc. Meseriile astea unii le-au învățat lucrînd pentru patroni. Alții, în școli. Alții, pe locul de producție. Gradul de calificare diferă de la om la om.

Inginerul mecanic Ștefan Iliescu, maistru principal la sectorul IV autobuse, mi-a spus că

o calificare, fie ea cât de bună, dacă nu este însoțită de noi cunoștințe, se pierde.

— Asta se poate întâmpla și cu un maestru principal.

— De bună-seamă. Tocmai pentru aceasta cunoștințele teoretice sînt necesare atît ucenicului cît și maestrului. Mașina lucrează cu creierul muncitorului. Faptul acesta ne-a determinat să organizăm în uzină cursurile de minim tehnic. Aproape 250 de oameni, tineri și vîrstnici, urmează cu regularitate aceste cursuri. Și nu e vorba numai de cunoștințe pur tehnice. E mult mai mult, pentru că o tehnică înaintată contribuie și la dezvoltarea conștiinței.

— Un exemplu?

— La mine în sector lucrează tînărul Adrian Agavicioaia. A fost cel mai bun cursant. Cînd a terminat cursul de minim tehnic a muncit cu mult mai bine. I s-a dezvoltat gustul pentru citit. De multe ori venea în mijlocul prietenilor săi și le citea articole din ziare. Nu de mult am avut o mare bucurie: Adrian a cerut să fie primit în rîndurile candidaților de partid.

Discuția noastră a fost întreruptă de un nou musafir.

— Mă iertați! Sînt inginerul Stroescu Virgil, tehnolog normator de sector.

Colegul său, cu care mă întretinusem pînă atunci, l-a dojenit prietenos:

— Lasă-ne, dragă. Avem puțin de lucru. Dumnealui e de la gazetă. Se interesează de cursurile de minim tehnic.

Noua cunoștință s-a bucurat.

— Păi, atunci am picat la țanc. Am eu băieții la mine în sector care merg strună la acest curs.

Colegul său, iarăși interveni:

— Fapte, dom'le. Fapte, nu vorbe.

— Păi, ce să spun? Că în urma cursurilor lucrează mai bine și cîștigă mai mult? Eu știu? O fi asta o problemă politică importantă!? Cred că este. Strungarul Oleg Serotki, în urma cunoștințelor căpătate la cursurile de minim tehnic, a propus modificarea unor repere la autobuz, inovație care aduce însemnate economii de materiale și manoperă.

Am scris.

Și acum să continuăm cu filozofia. De curînd muncitorii au cerut înființarea unei universități populare.

— Că omul chiar dacă muncește la pilă sau la ciocan, vrea și oleacă de filozofie — și-a dat cineva cu părerea. Facem minim tehnic, dar să facem și minim... filozofic.

Fapt pentru care, acum trei luni, în uzină s-a deschis universitatea populară. Peste o sută de muncitori, făurari de autobuse românești, vin la cursurile de filozofie, biologie, psihologie, economie concretă.

— ...Că muncitorul trăiește multilateral — conchide Petre Filiș.

Tinerete și destine

Cursuri pentru muncitori. Cursuri politice, cursuri profesionale, cursuri geografice. Toată uzina învață...

Întru la sculărie. E pauza de prînz. Un tînăr, Alexandru Petrache, venit dintr-un sat din Bărăgan, e aplecat asupra unei cărți.

— Mă pregătesc la trigonometrie. Sînt la seral. Imi termin școala medie.

— Și nu ți-e greu? Și producție, și școală...

— Nu. Acum, după Hotărîrea partidului și guvernului privitoare la învățămîntul de

stat, noi, tinerii muncitori, simțim și mai mult ajutorul conducerii întreprinderii.

— În ce sens?

— În primul rînd, toți cei care sîntem la seral lucrăm în schimbul întîii. Apoi la cursurile mai grele simțim umărul inginerilor și al altor tovarăși care au carte mai multă. Dacă voi reuși la facultate, cred că mă voi descurca destul de bine.

Viri mina în buzunar și despături un ziar.

— Probabil că l-ați citit și dv.? E ziarul cu Hotărîrea. Aici, unde scrie cu litere mari, e lucrul cel mai important: „Drumul cel mai sigur spre învățămîntul superior, spre o calificare profesională înaltă duce prin școala muncii în uzină”. Și eu am 5 ani în uzină!...

Alexandru Petrache cheamă cu mina pe cineva. Apoi cu gura.

— Mă, Petre, ia vino încoace!... Să vi-l prezint, că ăsta e cam rușinos și cu fetele, și cu băieții. Petre Hoca îi zice. E frezor de mina întîia. Se pregătește să dea „maturitatea”. Vrea să intre la Facultatea de mecanică. Eu tot acolo o să-mi fac destinul.

Aflu din gura acestor tineri că încă 32 de muncitori își pregătesc asemenea destine.

Văd însă o umbră de tristețe în privirea matrișterului Alexandru Petrache.

— Pe noi ne-a crescut uzina. Și tot ea ne trimite la facultate.

— Și ce-i rău în asta?

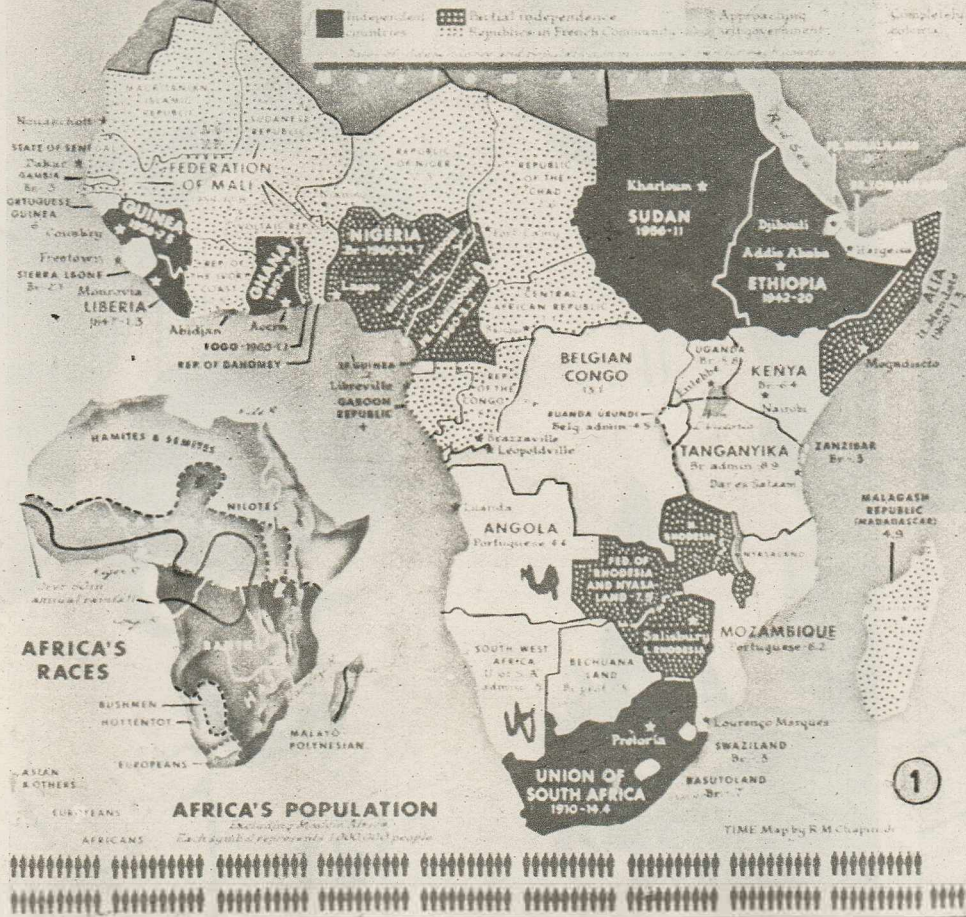
— Nimic. Dar am intrat la o idee. Mă tem că după facultate să nu fiu repartizat în altă parte.

— Ei și ce-ai să te faci dacă vei fi repartizat în altă parte?

— ...O să mă duc. Dar tot am să fac intervenții pentru a reveni la uzină. Mă trage așa aci.

G. MINIȘAN

AFRICAN FEVER

Africa

de Mihai DRAGOMIR

Cu foarte mulți ani în urmă circula prin școli un film documentar la viziunea căruii școlarii erau aduși cu rindul, pe clase, nu atât din cauza grijii pentru instrucția lor, cât pentru frumoasele venituri obținute din scuturarea buzunarelor altor zeci și zeci de mii de copii. Filmul se numea „Africa vorbește”. Bineînțeles, era vorba despre o expediție „civilizatoare” a albilor, care luptau, sărmanii, din greu să biruie uriașele obstacole puse de natură și de încăpăținarea inapostaiților băștinași. Expediționarii purtau revolve, negrii purtau lăzile expediției, obiectivul aparatului de filmat prinsese arbori, animale, tot ceea ce era pitoresc și puțin cam înspăimântător. Era un elogiu al curajului celor ce se „sacrificau” pentru civilizarea Africii. Un singur lucru nu se pomenea în film: cine îi invitase pe albi pe acele meleaguri? Cine îi rugase să se sacrifice? Și de ce se numea filmul „Africa vorbește”, din moment ce vorbeau doar revolvele colonialiștilor?

Africa, totuși, vorbea. Vorbea în limba ei fierbinte și pătimașă. Deși șuierul bicelor și ropotul gloanțelor îi acopereau vocea, Africa, totuși, vorbea. Din ce în ce mai puternic, până când vocea nu i-a mai putut fi acoperită nici de tunuri, nici de avioanele de bombardament, nici de discursurile ipocrite ale imperialiștilor. Azi, vocea ei răsună de la un capăt la altul al lumii și nimic nu o mai poate sugruma.

Africa vorbește...

Un foarte recent număr al revistei americane „Time”, pe care nimeni în lume n-ar putea s-o suspecteze de simpatie pentru popoarele coloniale, așa cum, totodată, nimeni n-o poate bănuși de simpatie pentru comunism, publică o hartă (imaginea 1) pe care aș dăruși-o, ca subiect de meditație, tuturor politicienilor occidentali. Harta poartă un titlu mai mult decât semnificativ: FEBRA AFRICANĂ și evoluția acestei ciudate boli — de fapt, foarte fireasca boală a imperialismului — este marcată de datele când unele state africane și-au dobândit independența, ca și de cele la care altele urmează să pornească pe același drum. Imensa posesiune s-a sfărâmat în bucăți, părțile încep să-și trăiască o viață proprie, ba, mai mult chiar, încearcă să se reunească în întregul din care au făcut parte — de data aceasta însă conducându-se singur. Evoluția „febrei africane” este urmărită cu interes deosebit, deși la fel de intens, în cele două părți ale lumii: lumea capitalistă o urmărește terorizată, lumea socialistă o urmărește cu simpatie și înțelegerea meritată de o asemenea transformare istorică.

Un automobil al poliției colonialiștilor belgieni, răsturnat și incendiat în plină stradă. În Leopoldville sau în alt oraș din Congo (fotografia 2). Expresie a miniei poporului congolez care refuză să mai fie rob al colonialismului belgian. Expresie a miniei unui popor care se pregătește să lepede o povară seculară.

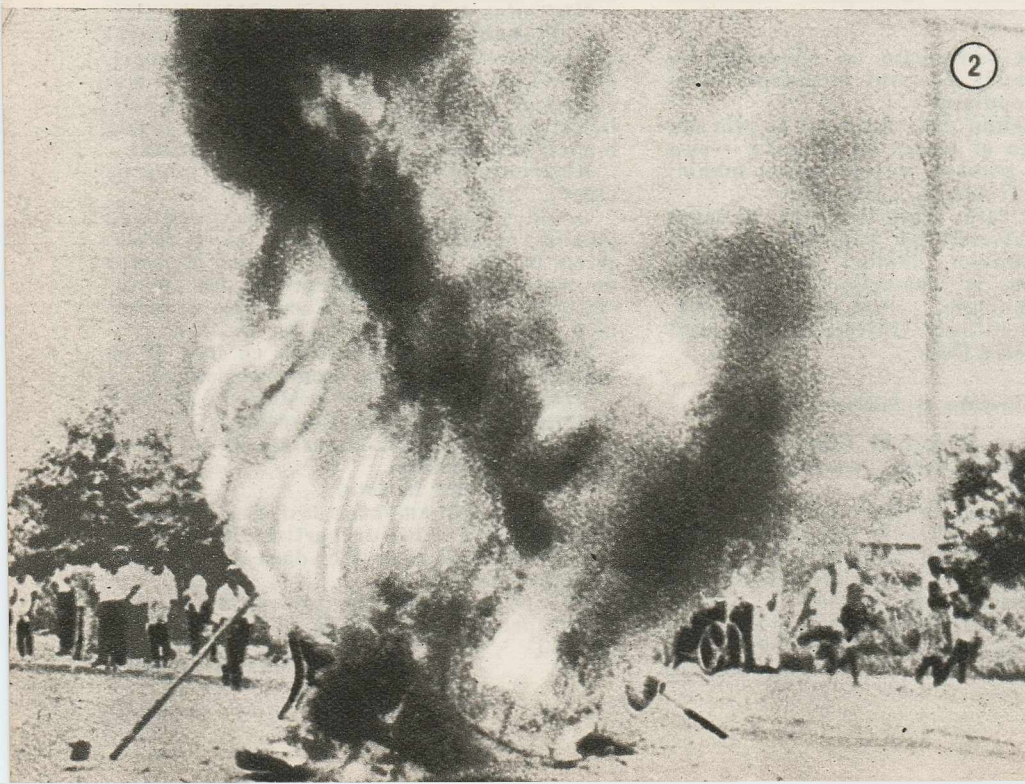
Africa vorbește...

Un birou înconjurat de câțiva oameni. Doi dintre ei, Seku Turé, primul ministru al Guineei, și Kwame Nkrumah, primul ministru al Ghanei, aplecați asupra unei hirtii, semnează (fotografia 3). Este documen-

mul prin care Guineea și Ghana își dau mina, unindu-se, în libertate.

Africa vorbește...

Pare, la prima vedere, un minier ca toți minerii (fotografia 4). Cine îi cunoaște pe acești oameni ai adincurilor, le cunoaște și dirzenia, și eroismul tăcut, și solidaritatea de clasă. Cu minerii n-a putut niciodată glumi burghezia. Nu va putea glumi nici cu acest minier, atât de asemănător tovarășilor lui din restul lumii. Asemănător, și totuși altfel. Până ieri, minuia lancea. De la lance la pick-hammer este un salt de necrezut. Pentru a cîștiga mai mult aur, colonialiștii

vorbește!

constituiți într-o adevărată armată (fotografia 5) sînt aprig de hotărîți să-și elibereze țara de sub cizma colonialistă.

Africa vorbește...

O reuniune scriitoricească. Recunosc chipurile unor prieteni din țara mea sau de aiurea. Înțeleg prea bine ce se discută oriunde

i-au pus pickhamerul în mînă. Adică o armă neiertătoare, arma care formează o clasă și o conștiință de clasă. Din păstor și vînător, negrul devine proletar.

Africa vorbește...

Citim tot mai des în ziare despre cîte un tînăr francez care a fost condamnat pentru că nu s-a învoit să ia parte la campaniile de represiune din Algeria. Nu s-a învoit, deoarece n-a vrut să aibă soarta atîtor soldați căzuți într-un război strigător la cer de nedrept. Dintr-o posesiune bănoasă, Algeria a devenit, sub picioarele colonialiștilor, un vulcan. Patrioții algerieni,

sînt adunați scriitorii. Dar, de data aceasta, vorbește un scriitor al cărui nume îl aud pentru prima dată, un om înfășurat într-un veșmint bogat, presărat cu toate culorile locurilor lui natale (fotografia 6). Este scriitorul negru Usman Sembèn din insoitul Senegal.

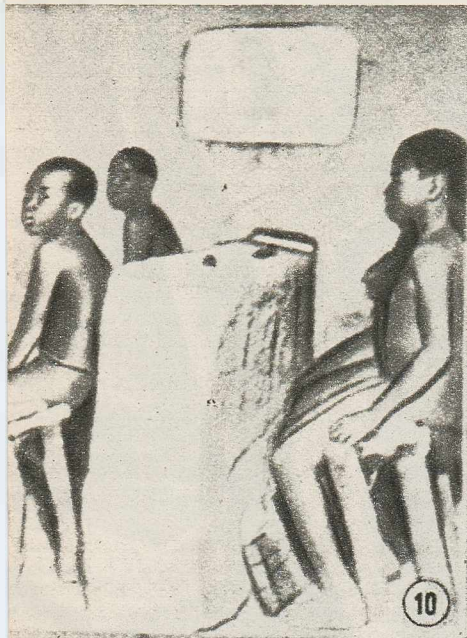
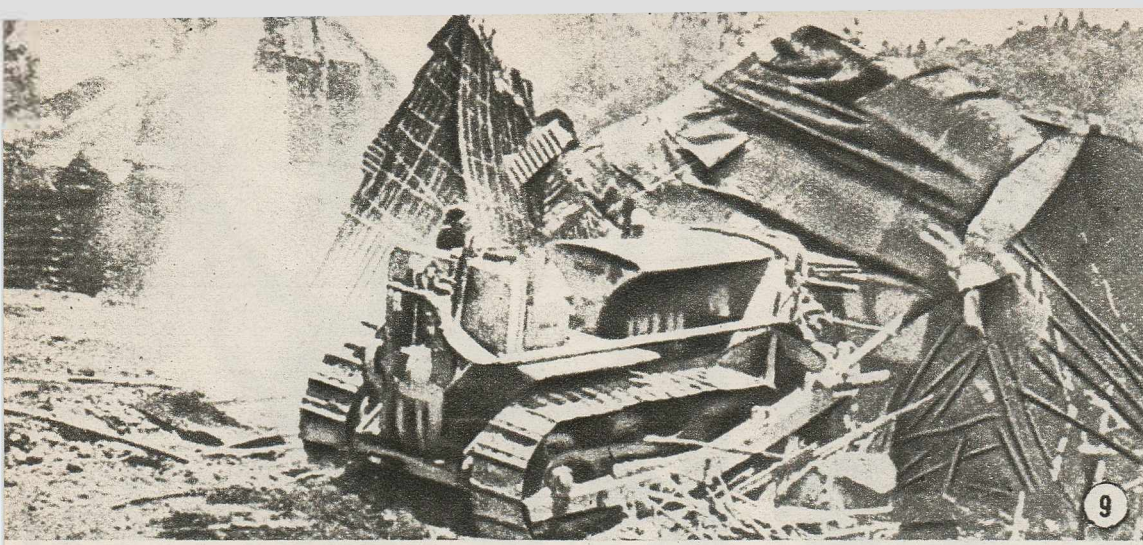
Africa vorbește...

La ce se gîndește acest „lăcătuș“ din Camerun, așezat în fața primitivelor lui unelte (fotografia 7)? Continentul care posedă a cincea parte din rezervele de cupru și cositor din lume, 30% din rezervele de mangan, 59% din cele de aur, 80% din cele de cobalt, 98% din cele de diamant întrebuintează încă uneltele epocii de bronz. Dar ochii omului acestuia vorbesc întrebător: pînă cînd?

Africa vorbește...

O mare de oameni, într-un oraș din Togo francez. Franța, care a dat lumii atîtea nemuritoare nume de filozofi și artiști militînd pentru libertate și umanitate, ține în clește o bună parte a Africii, lăudîndu-se că vrea s-o civilizeze, cu forța chiar. Ce vor acești negri din Togo? Este o procesiune religioasă? Cîțiva poartă un sicriu, altul poartă o cruce (fotografia 8). Nu, nu sînt dreptcredincioși. Sicriul și crucea sînt purtate ca simboluri ce anunță moartea iminentă a colonialis-

mului. Groparii se pregătesc de pe acum.

Africa vorbește...

Monstrul de oțel care se numește car de luptă a devastat întinderile Europei în ultimul război. Tancul se luptă cu tancul, armele anticar reușesc să sfărtece cuirasa, avioanele încearcă să oprească din văzduh înaintarea turmelor blindate. Cu ce se pot însă apăra locuitorii Kenyei de tancurile engleze? Șenilele trec nepăsătoare peste colibe, lemnul și pământul pereților subrezi se năruie cu un oftat neputincios (fotografia 9). Și, totuși...

Dacă armatele blindate se războiesc cu bordeiele, înseamnă că stăpînitorilor le e frică. Bordeiele din Kenya sînt periculoase: în ele se aude glasul poporului care își cere drepturile legitime. Tancurile fac una cu pământul satele — dar nu și glasul din ce în ce mai puternic al adevăraților stăpîni ai Africii.

Africa vorbește...

Fiecare dintre noi a văzut, în copilărie, copii mergînd desculți la școală. Școala, patronată de burghezie, se învecina deseori cu mizeria. Dar copiii negri ce stau în fața pupitrelor de piatră (fotografia 10) trezesc imagini sfîșietoare, cărora cu greu le poți zări undeva, în amintiri, vreo asemănare. Și, totuși, dintre acești copii s-au putut ridica, e drept, cu sfortări imense, inginerul, scriito-

rul, medicul, muncitorul din uzină, omul negru al cărui glas îl auzim astăzi de la un capăt la altul al lumii. Africa vorbește...

Mașina aceasta, cu oameni înapoia zăbrelelor (fotografia 11) este o imagine a hitlerismului? Nu, dar deosebirea e minimă. Oamenii dinapoia zăbrelelor s-au ridicat împotriva noului fascism din Uniunea sudafricană. Iar simpatia pe care le-o arată mulțimea, vorbește de la sine.

Africa vorbește...

Sala este, poate, modestă. Pare sala unei consfătuiri obișnuite. Dar aici este toată Africa. Din Zanzibar pînă în Senegal, din Algeria pînă în Uniunea sudafricană. „Africa trebuie să fie liberă!” sună o inscripție, rezumînd discuțiile conferinței de la Accra (fotografia 12). Un continent întreg se mișcă, și nimic nu-l mai poate opri din impetuoasa lui mișcare. Jefuit veacuri îndelungi, pus să muncească pentru alții, continentul negru a început să-și spună cuvîntul. Ca niște semnale luminoase apar pe hartă țări noi, cucerindu-și independența. Și nu e prea departe ziua cînd ultimul colonialist va trebui să părăsească pământul încălcat cu barbarie, lăsînd pe africani să hotărască singuri de soarta lor.

Africa vorbește, răspicat și sigură de ea...

Inscripție la o fotografie JOC PERICULOS

Hotărît lucru, umorul anglo-saxon își are ciudățeniile sale inegalabile. Să vă dau cîteva mostre, dintre care una, ilustrată.

Priviți cu mine la domnul locotenent de aviație James Waters, din cadrul R.A.F. (asta mai înseamnă și forțele regale aeriene engleze) care, asistat de un specialist german în bombe, a demontat focosul unui proiectil. O bombă uriașă de șase tone, îngropată, fără să explodeze, în Landsheim, Germania de vest. „Bomboana” din fontă și oțel pe care o vedeți în fotografie a fost zvîrlită din înalțuri — sînt cincisprezece ani de-atunci — tot de către aviația R.A.F.

În fiecare început de august — respectiv în ziua cînd pioșii americani comemorează lansarea pe piața mondială a primei lor producții de mărfuri atomice, sau bombe, cum li se mai spune în popor — o escadrilă de bombardiere aparținînd forțelor aeriene din S.U.A. lansează dintre nori, deasupra Hiroșimei, grele — nu vă speriați — jerbe de flori... Pentru prietenie și recunoștință!

Comandamentul suprem al N.A.T.O.-ului e ferm dispus să folosească (într-un viitor și sperat război pe care mării lor comanditari anglo-americani încearcă din răspuțeri să-l provoace) pentru „apărarea” văduvelor și orfanilor germani pe înșiși asasinii naziști. Adică ofițerii hitleriști care și-au dovedit specialitatea în cursul ultimului măcel mondial.

Fotoreporterii englezi urmăresc să prindă pe peliculă o imagine cu care își vor delecta cititorii: generalul Speidel într-un minut de pioasă reculegere în fața gropii comune a ostaticilor francezi executați din ordinul său acum... (sînt numai 15 ani? Parcă a fost ieri).

Hotărît lucru. Umorul englez este inegalabil. Și nu numai al lor, ci și al rudelor lor transoceanice.

Permișiunea dată de aliații occidentali Bundeswehrului de a poseda armament atomic a stîrnit... entuziasmul văduvelor și orfanilor celui de al doilea război mondial. Pentru a-i liniști, guvernul S.U.A. a hotărît înmulțirea bazelor pentru lansarea rachetelor din R.F. Germană.

Cît privește încheierea Tratatului de pace cu Germania și reglementarea situației Berlinului, contribuția Washingtonului este cotidiană și covârșitoare: de fiecare dată este întru totul de acord să respingă orice propunere sovietică. Nu de alta, dar s-ar putea, doamne ferește, să se ajungă la o stîndere...

Marla ARSENE

P.S. Locotenentul James Waters colaborează azi cu fostul lui dușman, hitleristul Walter Mitzke, la amenajarea bazelor de lansare a proiectilelor teleghidate împotriva foștilor săi aliați.

u poșta de ieri am primit o scrisoare. Iată-o:

„Dragă tovarășe redactor,

Am citit într-un număr din revista „Flacăra” un articol în care vorbește despre felul cum trebuie să păstreze și să îngrijească locuințele pe care le-au primit în noile blocuri citorești.

Știi, dragă tovarășe redactor și noi, pionierii dintr-o clasă B de la Școala mixtă elementară nr. 141 din raionul Chișinău, am primit în păstrare, la începutul acestui an școlar, de la răsădnică și de la tovarășii din clasă, o clasă în care învățăm și care clasă vă rugăm să veniți să ne arătați și cum o țineți. Pupilele sunt ca și noi, curățate și un parchet...”.
Dar scrisoarea pionierului nostru Mihail, care mi scrie, mă bucură și poate că vă va ajuta să vedeți de alte clase de hărnicie ale colegilor săi. Ar putea servi ca exemplu și pentru cei mari. Propun să vizităm școala. Scrisoarea vă poate servi ca ghid. Scrisoarea, curățenia pionierilor și curățenia curățenia care domnește peste școală.

O curățenie care impresionează cu atât mai mult cu cât nu este vegheată de nici unul din acele cartonașe care recordurile stăruitor persoanelor adulte nu aruncă hirtii pe jos, să murdărească ușile și pereții, dar laconic: „Păstrați curățenia

pe-a lungul coridoarelor, micile ghivece de asparagus muscate înveselesc pereții. jerele...

...și ghivecele le-am vopsit săpina trecută. Pionierele dintr-o clasă V-a A au adus vopsea și ea a făcut rost de o pensulă...”

pre Răducu Chirulescu dintr-o clasă I-a A am uitat scriu în reportaj. Asta însă nu înseamnă că nu se numără și el printre fruntași.

Șasa uneia dintre clase e desă. Întâmplător, chiar cea a clasei V-a B. Sunt deschise și celelalte. De pe cerul primăriei soarele și dă drumul înăru, pieziș. Ca la săniuș. O rinică în halat albastru, de viciu, se apleacă cu mătura sub bănci. Înarmate cu cirpe sucăți de postav, trei pioniere dau ajutor.

... În afară de aceste acțiuni active de îngrijire și de înfrumusețare a școlii, veți ști, dragă tovarășe redactor, că de curând constituim pe întreaga școală o brigadă patriotică de pionieri și participăm la acțiunile de strângere a fierului vechi.

Au fost primiți numai elevii curățate și disciplinați. Ei au strâns acum mai bine de 10.000 kg de fier vechi. Astfel, pionierul nostru Vasile, de la noi din

Bravo copii!

Reportaj de Silviu GEORGESCU

clasă, a găsit pe un loc vran din strada Tăpșanului o coșcoageamite mașină de gătit cu 4 ochiuri și cazan. Abia au adus-o cu săniușul, că i-au mai dat ajutor și alți copii din alte clase.

Că, zicea Anuțescu...”

...Voi ce credeți, iese măcar de-o jumătate de tractor din mașina asta?

Discuția are loc în fundul curții, lângă muntele defierărie nefolositoare adunat bucată cu bucată de minulele harnicilor pionieri.

Dacă te urci în vârful grămezii, întreaga curte parcă au potopit-o macii. Sunt macii năzdrăvani care alergă de colo-colo, pe piciorușe de sfirlează, hurdăcând cărucioare, roabe și săniușe pe care le răstoarnă la poalele „muntelui”. O oală pîntecoasă fără fund nimereste cu

precizie de centru înaintaș în plasa unei jumătăți de gard.
— Iese, mă, de-o jumătate de tractor, ori nu iese? — se încăpăținează picul.
Pioniera Moraru Mariana dintr-o clasă VI-a B, cumpănește din ochi monstrul fără picioare, turțit între un godin ciuruit de rugă și tăbliile unui fost pat cu amorăși de bronz. Deschide cu grijă ușa cuptorului. Se uită înăuntru.

— Chiar o jumătate, nu cred! — hotărăște ea. Dar de-o roată-două, acolo...

— S-a și găsit cine să vorbească! — o punctează cu năsucul lui mic, zmgălit de funingine, un prichindel abia suflind sub povara unui lavoar de tablă. Tu nici măcar atîta fier cită ar trebui pentru un dinte de greblă n-ai adus...

— Ia, știi!! — se supără Mariana (nu sînt nici cinci minute de cînd a răsturnat a doua roabă). Da' goșdinul de colo cine l-a cărat?

— Și cazanul de rufe? Și patul? — o apără Lupuleț, Manole, colegul ei de clasă.

Prichindelul și-a scos capul prin deschizătura lavoarului și ride. Sic!... A glumit.

O bătrinică încovoiată și imbrobodită îi ajută nepotului dintr-o clasă I-a A să tragă după el o hărăbaie de albie spartă, căptușită cu zinc.

Grămada de fierărie din fundul curții crește. O vezi cu ochii crescînd („... numai într-o singură dimineață s-au strîns aproape 4.000 kg de fier”).

Pionierii se cațără ca veverițele. Aleg și îngrămădesc jos, la bază, piesele mai grele.

— Bată-te să te bată, de nepot! — ride bătrinică. Mă văzui și pionieră...

... Ionescu Elena dintr-o clasă V-a B, Chirilă Vasile, Rozorea George

Clasa a V-a B, fiind o clasă evidențiată, a fost în întregime cooptată în brigadă.

dintr-o clasă V-a A, Mușat Viorica, Marinca Mircea dintr-o clasă VI-a B, Moraru Vicențiu, Minciu Maria, Lupu Mihail dintr-o clasă VII-a B precum și mulți alți pionieri din brigadă s-au evidențiat în această activitate obștească.

V-am spus că am strîns pînă acum mai bine de 10.000 kg de fier vechi. Acțiunea brigăzii noastre patriotice continuă în cinstea zilei de 30 aprilie, cînd Organizația de pionieri împlinște zece ani de la înființare.

Salut voios de pionier, dragă tovarășe redactor!

Semnează: Cîrstea Mihail, președintele detașamentului de pionieri nr. 12 — clasa a V-a B”.

Vor izbui oare pînă atunci prichindeii noștri să-și îndeplinească angajamentul?

Pentru mine, ca pentru toți aceia care i-au văzut furnicînd zoriți, izbînda lor e sigură. Prin ea, macii din curtea școlii înfloresc și în inimile harnicilor constructori vîrstnici ai socialismului. Sînt macii unei mari și înflăcărate promisiuni.
Bravo, copii!

Fotografii de G. AGAPIAN

PE TOATE GUSTURILE

Albinei comune îi place foarte mult nectarul de pe tuburile corolei trifoiului roșu. Dar acesta — trifolium pratense — refuză să se dăruiască harniciei insecte și acest fapt îl atestă entomologii de renume. În schimb, trifolium incarnatum își oferă cu generozitate nectarul, albinei. Toate acestea, profanii le ignoră, mulțumindu-se doar să consume cu plăcere miere. Există, evident, și cunoscători cu gusturi mai subtile, care preferă mierea de salcîm în locul celei de izmă, sau cea de tei în locul celei „din toate florile”. Noul magazin „Apicola” oferă miere pentru toate gusturile.

Ideea de a crea un magazin de acest gen este ingenioasă și practică totodată. Aici găsești și bomboane cu miere, și prăjituri cu miere, ba și biscuiți cu miere. Ultima inovație — ca să-i spunem așa — vor fi tuburile cu miere (150 gr.) pe care fiecare și-l va putea lua la serviciu... ca să se îndulcească la ora 10!!

În toată afacerea aceasta cu miere s-au amestecat și cosmeticienii! Ei au preparat o cremă de față cu laptesor de mătca, cremă care are pro-

prietăți excelente în regenerarea pielii.

Bineînțeles, dintr-un asemenea magazin nu puteau să lipsească unelele apicultorului: stupi, centrifuge, faguri artificiali de ceas pe care i-ar învidia chiar și Amofilea, priceputa albină în arhitectura fagurilor, etc. Ba din rafturi te ademinesc și proiectoare cu diaprame privind albinăritul.

Cu toată „specializarea” lui, magazinul Apicola are zilnic peste 2.000 de cumpărători.

NAMUNA

O veche fotografie căzută în mâinile lui Iakub îl duse cu gândul departe, în anii copilăriei. Imagini de mult uitate îi reînviară în minte și prinseră a i se perinda în fața ochilor... Se văzu elev al Școlii „Namuna”, prima școală-internat din Taşkent creată pentru orfani și copii săraci abia după Marea Revoluție, în anii Puterii Sovietice.

Ce mult e de-atunci! Iată-i aici pe toți — elevi și pedagogi ai școlii. S-au fotografiat cu prilejul „Sărbătorii primăverii”, a primăverii lui '932. Ce de forfotă și emoție pe ei pînă și-au găsit locul fiecare! Uite-o și pe Gulsum, zburdalnica Gulsum Rahimova, care nu reușea niciodată să fie punctuală. Pînă și atunci a întârziat. Tot grupul era aranjat, numai ea lipsea. Pînă la urmă a apărut, gîfîind...

Iakub mîngîie cu privirea chipurile foștilor săi colegi și profesori. Ce-or fi devenit oare? Deviza lor era: „Fii exemplul!” De aici și numele școlii: „Namuna” (*). Au reușit oare ei, acești copii săraci și orfani ce-l priveau din fotografie și cărora Puterea Sovietică le-a oferit toate condițiile ca să poată învăța și ajunge oameni, au reușit oare să devină exemplu în viață?

Fără să vrea, Iakub se gîndi la el. Nu, el n-a înșelat încrederea celor ce l-au crescut și educat. A muncit din răsputeri ca să ajungă aci. Azi, Iakub Iusupovici Aliev este director al Institutului de chimie al Academiei de Științe a R.S.S. Uzbece. Dar Gulsum, dar Zainutdin, dar ceilalți? Pe unde sînt? Ce-ar fi să le scriu?

Și Iakub începu să-i caute și să le scrie.

Răspunsurile nu întârziară să sosească. Unele l-au mîhnit. Află că unii din cei căutați de el nu s-au mai întors de pe fronturile Marelui Război pentru Apărarea Patriei. Nici ei n-au zădărnicit speranța celor ce i-au crescut. Și-au dat viața pentru patrie.

Cele mai multe răspunsuri însă i-au prilejuit clipe de sinceră bucurie și mîndrie. Deviza școlii n-a fost înșelată. Copiii săraci și orfani de altădată, bucurîndu-se de ocrotirea și sprijinul cu adevărat părintești ale statului sovietic, au devenit... Dar mai bine să lăsăm fotografiile să vorbească.

*) În limba uzbecă — exemplu.

1 Despre Ghas Djalalov cel mai tînăr pedagog al „Namunei” — se spunea că trăiește „printre stele”. Dorea arzător să se facă astronom. Puterea Sovietică l-a ajutat să-și vadă visul împlinit. Candidat în științe fizico-chimice, membru al Academiei de Științe a R.S.S. Uzbece, Ghas Djalalov e fericit că, alături de alți savanți ai lumii, poate colabora la lucrările Anului Geofizic Internațional. A scris pînă în prezent 16 lucrări științifice.

2 Abdulla Babahanov e arhitect. Lucrează la cel de-al 77-lea proiect — proiectul Palatului culturii din Taşkent.

3 „Mai multă viață, mai multă pasiune” — strigă Iuldaș Agzamov, regizor de filme, interpretelor noului film, „Fermecat de tine”, la care lucrează.

Un amănunt interesant! Modernul Studio de filme din Taşkent se înalță pe

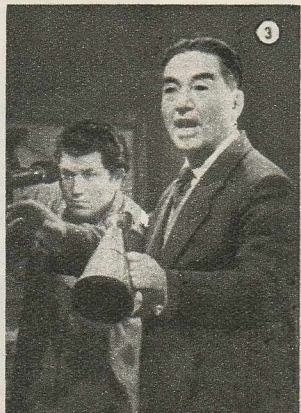
același loc pe care se afla cîndva modesta clădire a Școlii „Namuna”, al cărui elev fusese și micul — pe atunci — Iuldaș, regizorul de azi.

4 Cîntărețul popular Șarahim Șumarov, fost profesor de muzică la „Namuna”, azi maestru emerit al artei al R.S.S. Uzbece.

5 Un alt elev al „Namunei”, dramaturgul Sabir Muhamedov, deține azi func-

ția de răspundere de locotor al ministrului Culturii al R.S.S. Uzbece.

6 De mic, Ikram Isla dorea să devină log. Statul sovietic ajutat să-și vadă visul ochii. Ikram a muncit perseverență și azi fizician și geolog — membru corespondent al Academiei de Științe a R. Uzbece.

Istorică fotografie din primăvara lui '932.
Elevi și pedagogi ai Școlii „Namuna”
din Tașkent.

8) Și I.R. Razzakov, prim
secretar al C.C. al P.C.
R.S.S. Kirghize, a fost
elev al „Namunei”.

9) Gulsum, odinioară ve-
sela, neastimpărata
gulsum, vestită pentru lip-
sa de punctualitate. Profe-
sora emerită a R.S.S.
Uzbece, colaborator știin-
țific al Institutului de
științe pedagogice al R.S.S.
Uzbece, Gulsum Rahimova

este azi o pildă vie de de-
votament în muncă, disci-
plină și... punctualitate.

9) De când a devenit com-
pozitor, P. Rahimov a
vizitat peste douăzeci de
țări și pretutindeni con-
certele lui-au bucurat de apre-
cierea publicului. În pre-
zent, lucrează la o nouă
dramă muzicală, „Lotusul
alb”.

10) 11) Iakub Aliev, direc-
tor al Institutului
de chimie (dreapta — 11) a
primit recent, în laborato-
rului lui, vizita unui fost
colleg de la „Namuna” —
S. Nusratov, azi președin-
te al Sovnarhozului din
Buhara (10).

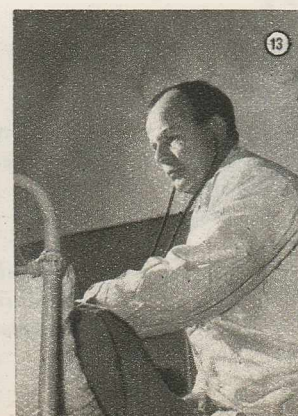
12) P. Babadjanov învătă
pe micii elevi ai „Na-
munei” croitoria. Iar apoi?

Apoi a plecat la Ivanovo și
s-a întors de-acolo maistru
textilist iscusit. A lucrat
timp de 30 de ani la combi-
natul textil din Fergana
și la cel din Tașkent. Acum
e pensionar. Marea lui slă-
biciune sînt nepoții și ne-
poatele sale.

13) Zainutdin Amanov este
medic și colaborator
științific al Institutului de

cercetări științifice în do-
meniul sanitar din Uzbe-
kistan. Lucrările sale sînt
cunoscute în toată țara.

14) I. Guliamov (dreapta)
este doctor în științe
istorice. A adus o valoroasă
contribuție la îmbogățirea
Muzeului de istorie al Aca-
demiei de Științe a R.S.S.
Uzbece, fiind un pasionat
căutător de piese și do-
cumente istorice.

Poezii

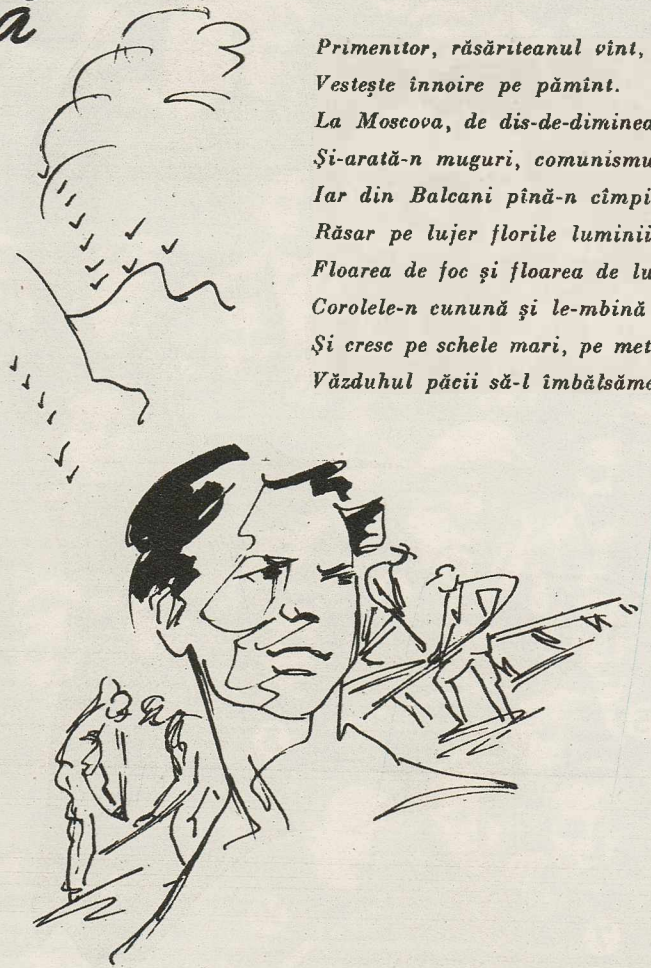
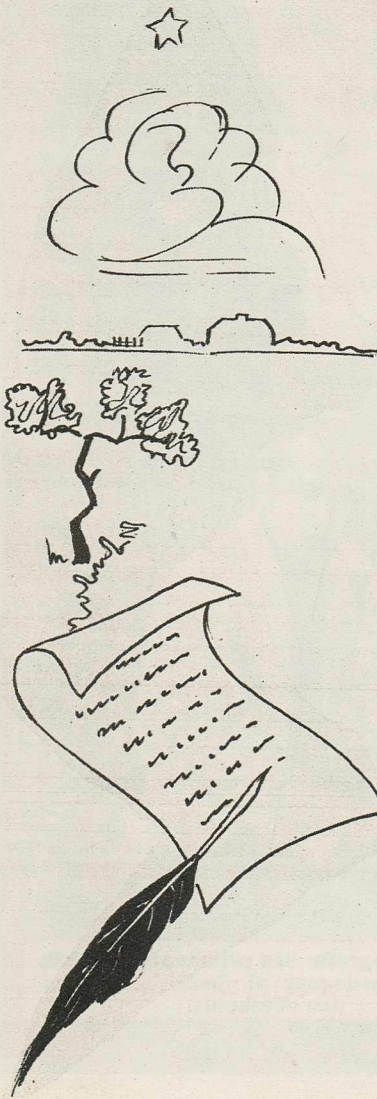
Vint răsăritean

Steaua pămînteană

Eră a luminii și-a vitezii
 C-or să zburde și în lună iezii!
 Or să crească și în Venus prunii!
 Și în Marte vor veni lăstunii!

Dar tot tu vei lumina mai tare,
 Steauă pămînteană de olivoare
 Pe drumetii pașnicelor slave
 Nu-n calești de vis, ci-n astronave.

Primentor, răsăriteanul vînt,
 Vesteste innoire pe pămînt.
 La Moscova, de dis-de-dimineața,
 Și-arată-n muguri, comunismul, fața
 Iar din Balcani pînă-n cîmpia Chin
 Răsar pe lujer florile luminii.
 Floarea de foc și floarea de lumină
 Corolele-n cunună și le-mbină
 Și crește pe schele mari, pe metereze,
 Văzduhul păcii să-l îmbrățească.

Pom în lumină

Poate că și putregai, nu zic,
 Năpădi pe ramul meu voinic.
 Dar suișul să nu-mi fie strîmb.
 Omul trase barda din carîmb
 Și porni din zori, pe nemîncate,
 Să reteze ramure uscate,
 Și mi-a spus, ce osebiu altoi,
 Primăvara, vara să mă-nfoi
 Cu mireasmă, muguri și stamină
 Și privighetori sub lună plină.
 Și să sun în vînturi, alăută
 Cînd sub mine dragii se sărută!

Fîntînă astupată

A dăinuit pe drumul ce-n spre trecut se pierde
 Prin mărăcini, fîntina cu mucegaiul verde.
 De cumpăna-i înaltă n-a splîzurat burduful
 Om nu a fost să-și stingă, în preajma ei,
 zăduful
 Netrebnic fu izvorul că n-a putut să nască
 În ea decît mocirle și-orăcări de broască.
 Cei ce-au gustat din apa ei moartă și murdară
 Cu arșița în spate, mai istoviți plecară
 Și altora în cale mai mult să nu mai iasă,
 Îi astupară ghizdul și gura mincinoasă.

Din Omar Khayyam

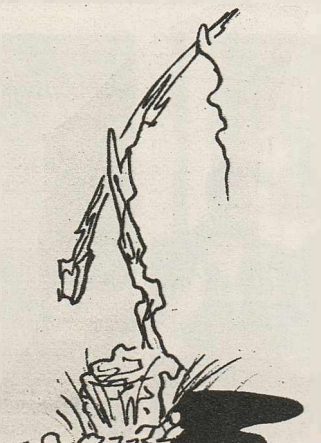
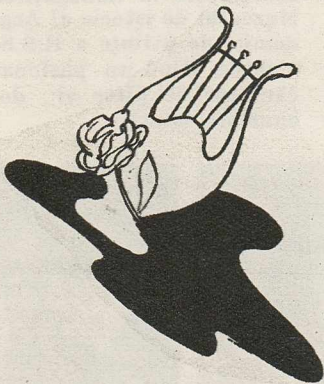
De mii și mii de veacuri trec astrele pe cer.
 Un răsărit e-n toate și-n asfințituri pier.
 Pășește-ncet și-un bulgăr măcar nu sfărîma
 C-a fost o frunte, poate, care-a visat cîndva!

Un dram de piine numai, un strop de apă
 doar.
 Un ceas, întins la umbra străvechiului stejar
 Și ochii tăi în care adînc de tot să cat...
 Mai fericit ca mine nu-i nici un împărat.

În cupa aurorii sint roșii trandafiri.
 Parfumul lor îmbată văzduhu-ntregii firi.
 ...Și unii vor ca viața doar gloriei să le dea!
 Ce mătăsoase bucle ai tu, iubita mea!

Cele 133 ZILE ale REPUBLICII SOVIETICE UNGARE

u prilejul celei de-a patruzecia aniversării a proclamării Republicii Sovietice Ungare, vor apare mai multe lucrări care evocă istoria dictaturii proletariului maghiar din anul 1919.

Una dintre cele mai interesante se pare că va fi romanul „Arme și oameni” de Gyetvai János, un roman de fapte trăite. Martorul evenimentelor memorabile din 1919, scriitorul evocă luptele eroice ale proletariului condus de partid, pentru făurirea Comunei în Ungaria. Cartea redă nu numai momentele prin care a trecut autorul personal, ci oferă cititorilor și o frescă a acelor 133 zile memorabile, căci Gyetvai János a fost nu numai un martor ocular al Republicii Sovietice Ungare, ci a jucat și un rol activ în istoria ei. În interviul pe care ni l-a acordat, el evocă neîntelesele zile ale lui 1919.

— În anul 1915 — ne istoricește Gyetvai János — făceam parte din redacția ziarului social-democrat „Népszava”, astfel că, datorită îndeletnicirilor mele profesionale, am avut prilejul să fiu martorul multor evenimente. Cunoașterea realităților mi-a arătat că nu pot să mă limitez, însă, a rolul de martor, ci că trebuie să particip activ la lupta împotriva singerosului război imperialist și împotriva acelor care se aflau în slujba lui. În felul acesta am ajuns să fac parte din rîndurile de stînga a partidului. Iar după, pe urmă, în toamna anului 1918, populația Budapestei a ieșit în stradă ca să manifesteze împotriva războiului imperialist, am fost prezent la ciocnirea de la Podul cu Lanțuri nu numai ca reporter...

Monarhia s-a prăbușit, iar sub presiunea maselor Ungaria a devenit republică. Deși eram tînăr, mi s-a trebuit, totuși, să-mi dau seama că alianța partidelor democratice burgheze, cu social-democrații nu voia să atingă cituși de puțin proprietatea burghezo-grofească. De aceea, dimpotrivă, căuta să frîneze avîntul revoluției. Multis-au străduit să schimbe această stare de lucruri. Astfel, bunăoară, Hamburger Jenő, Latinka Sándor și cu mine am pus mîna pe cele 22.000 hectare de pămînt pe care le avea, la Kaposvár, Banca Generală de Credit Ungară și le-am predat țăranilor săraci. Pe această moșie împărțită țăranilor a fost constituită prima cooperativă agricolă de producție din Ungaria.

În continuarea relatărilor sale, Gyetvai ne vorbește despre împrejurările în care a fost constituită Republica Sovietică Ungară:

— În ziua de 20 noiembrie 1918, la Budapesta, în casa din Visegradi-utca nr. 20, delegații celor trei grupări care reprezentau cele mai avansate orientări ale mișcării muncitorești maghiare (socialiștii revoluționari, social-democrații de stînga și grupul prizonierilor de război reînțorși din Rusia) au constituit Partidul Comunist Maghiar. Masele, în primul rînd muncitorii din industrie, dîndu-și seama că republica

burgheză urmărește să consolideze ordinea socială burgheză, s-au alăturat partidului comunist. În ziua de 7 decembrie, a început să apară ziarul partidului, „Vörös Újság” (Gazeta roșie), care a jucat un rol important în popularizarea obiectivelor urmărite de comuniști. Guvernul, văzînd că de repede crește prestigiul comuniștilor, a arestat, în ziua de 21 februarie 1919, patruzeci de fruntași ai partidului, în frunte cu Béla Kun. Nemulțumirile creșteau necontenit. Între timp, colonelul Vyx ridica pretenții în numele Antantei asupra unui teritoriu de 15.000 de kilometri pătrați, ceea ce a făcut ca poziția guvernului Károlyi să se zdruncine din temelii. Ca urmare, social-democrații au luat contact cu comuniștii arestați, căzînd de acord cu ei asupra unificării celor două partide. Va rămîne de-a pururi de neuitat, pentru mine, clipa istorică în care, în noaptea de 20 martie, în sala Noii Primării din Budapesta, în ședința Sovietelor de muncitori, s-a aprobat unirea celor două partide și s-a hotărît proclamarea Republicii Sovietice. În ziua de 21 martie 1919, proletariatul din Ungaria a luat puterea în mîinile sale. Și tot de-a pururi voi avea în fața ochilor mei telegrama prin care marele Lenin a salutat, în numele celui de-al VIII-lea Congres al Partidului Comunist din Rusia, proclamarea Republicii Sovietice Ungare.

Evenimentele se precipitau. Credincios obiectivelor partidului, la 26 martie Sovietul Guvernamental Revoluționar a decretat naționalizarea întreprinderilor industriale, miniere și de transporturi. S-a decretat, de asemenea, socializarea pămîntului, dar, din păcate, nu s-a trecut la împărțirea lui. S-a introdus ziua de muncă de 8 ore, au fost luate o serie de măsuri de caracter social, locatarii lăcașurilor de mizerie au ajuns să aibă parte de

condiții de viață mai omenești. O grijă deosebită a fost acordată îmbunătățirii traiului copiilor săraci. Au fost organizate cursuri pentru muncitori, au fost publicate lucrări pentru popularizarea cunoștințelor științifice, iar la 7 aprilie 1919 au avut loc primele alegeri libere din istoria Ungariei...

Gyetvai János își continuă interviul fără a se servi de însemnări căci, în ciuda celor 40 de ani ce au trecut de la aceste evenimente memorabile, fiecare moment important de atunci trăiește și astăzi viu în mintea sa:

— Lucrurile nu s-au desfășurat lin — ne spune scriitorul-luptător. Dușmanii din afară cit și cei dinăuntru au făcut tot ce le-a stat în putință spre a slăbi Republica Sovietică Ungară. La 23 aprilie a fost dezlănțuit atacul armatelor intervenționiste împotriva tinerei Republici Sovietice Ungare. În ziua de 2 mai a fost ocupat orașul Szolnok, iar la 3 mai, Miskolc. Pe baza decretului dat de Sovietul Guvernamental Revoluționar s-a trecut la un contraatac organizat. Sovietul Muncitoresc Central a proclamat mobilizarea generală. După instaurarea Republicii Sovietice, mi s-a încredințat sarcina de șef de presă, pe urmă am devenit redactor al gazetei „Vörös Katona” (Ostașul roșu). În această calitate am avut prilejul să fiu martor al uriașei însuflețiri cu care a fost primită mobilizarea. Muncitorii de la mari uzine ca Csepel, Uzinele de vagoane din nord și altele au constituit, unul după altul, batalioanele muncitorești care s-au îndreptat spre front. A fost dezlănțuită ofensiva biruitoare, care a dus la recucerirea orașelor Szolnok și Miskolc, după care s-a continuat înaintarea. Am fost detașat pe lângă Marele Stat Major în calitate de corespondent de presă și am fost de față cînd șeful statului major, Aurél Strom-

feld, a primit, noaptea, ordinul telefonic dat de Béla Kun: „Porniți ofensiva la nord”. Cînd Stromfeld a pus receptorul la loc, fruntea i s-a încrețit pentru o clipă, apoi i-a apărut un zîmbet pe față și a spus doar atît: „Îi vom bate”. Și așa a fost. Stromfeld și Landler au elaborat un plan strălucit. Armata revoluționară a tinerei Republici Sovietice Ungare a oprit înaintarea trupelor intervenționiste, a efectuat un reușit contraatac în nord și a început să înainteze cu repeziciune, urmărind felul de a face joncțiunea cu Armata Roșie sovietică.

Gyetvai János cunoaște cu exactitate desfășurarea acelor bătălii; ne și vorbește despre ele, arătînd cauzele pentru care, totuși, atacul trupelor burgheze împotriva primei Comune ungare s-a soldat cu înfrîngerea tinerei puteri muncitorești:

— În ziua de 31 iulie, Guvernul Revoluționar Ungar și-a dat demisia. Era clar că, de data aceasta, obiectivul de a făuri o soartă mai bună popoului muncitor maghiar nu fusese atins, dar că lupta nu va înceta. Au venit zilele terorii contrarevoluționare. Am văzut la Budapesta cum sînt schingiuiți pînă la sînge, în plină stradă, comuniștii sau acei despre care se bănuia doar că ar simpatiza pe comuniști. Acum, cînd fac această privire retrospectivă, îmi dau seama că masacrele de atunci au fost primele manifestări sîngeroase ale fascismului european. Pe urmă, am fost nevoit să fug din țară și să trăiesc ani de zile departe de patrie...

Gyetvai János, azi în vîrstă de șaptezeci de ani, a devenit un cronicar al unor evenimente istorice. Opera sa „Arme și oameni” este un dar pe care l-a creat în cinstea celei de-a 40-a aniversări a proclamării Republicii Sovietice Ungare.

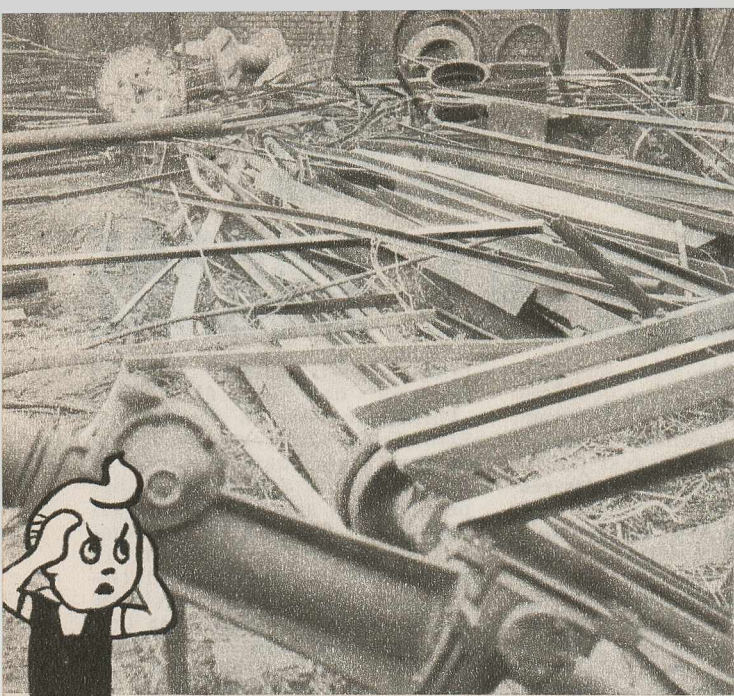
JAK SÁNDOR

„Pentru femele și copiii voștri, înainte!” — afiș din timpul revoluției proletare maghiare

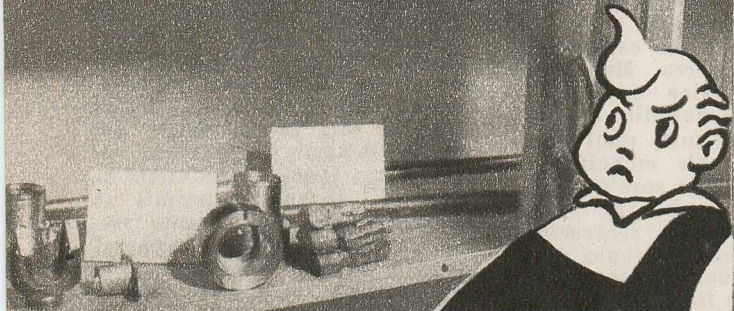

Un alt afiș din timpul revoluției, apărut cu oilejul zilei de 1 Mai 1919.

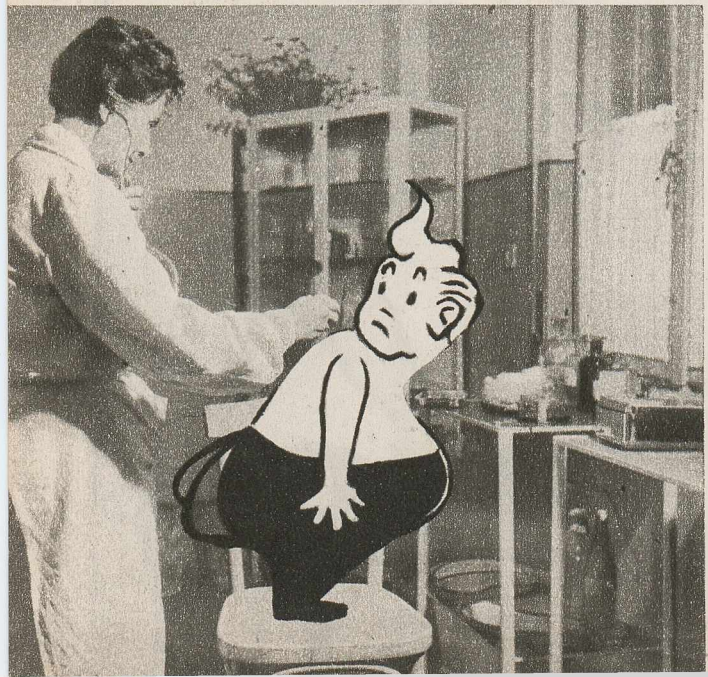

① — Vai! Vai! Vai! Cît fier în curtea fabricii și cîtă nepăsare la „gospodarii” ei! — se indignază Prețu D. Costică. Și de minie se îngrașă, se umflă...

⑤ În fața vitrinei cu rebuturi, Prețu D. Costică se umflă din nou, proporțional cu risipa.

⑨ Doctorul îl consultă: Hm! tinere, lucrurile nu stau bine. Trebuie să-ți dau un regim sever.

CUM S-A ÎNGRĂȘAT ȘI CUM A SLĂBIT COSTICĂ

Text și desene: Mircea MANOLE

Fotografii: S. STEINER

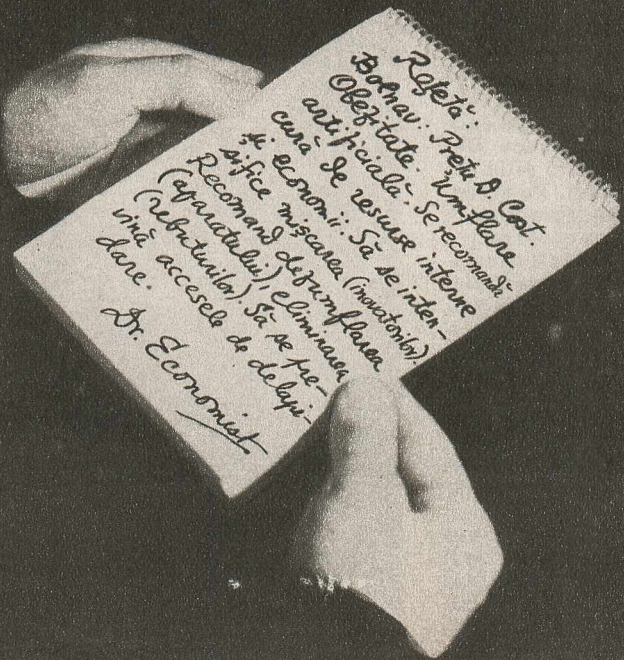
Vă recomandăm un personaj foarte însemnat, pe care îl cunoaștem cu toții din viața de zi cu zi — cu atât mai simpatic cu cât e mai mic și mai slăbuț: Costică D. Prețu, sau — cum este strigat la catalog — Prețu D. Costică. În cele ce urmează, vă povestim cîteva peripeții ale lui, într-o anumită fabrică. Toate aceste peripeții, pe care fotoreporterul nostru le-a prins în alb și negru, l-au făcut pe Prețu D. Costică — literalmente — să se umfle de supărare. Să-l însoțim, dragi cititori...

② Cum să nu te uimească un „băgător de efectiv,”

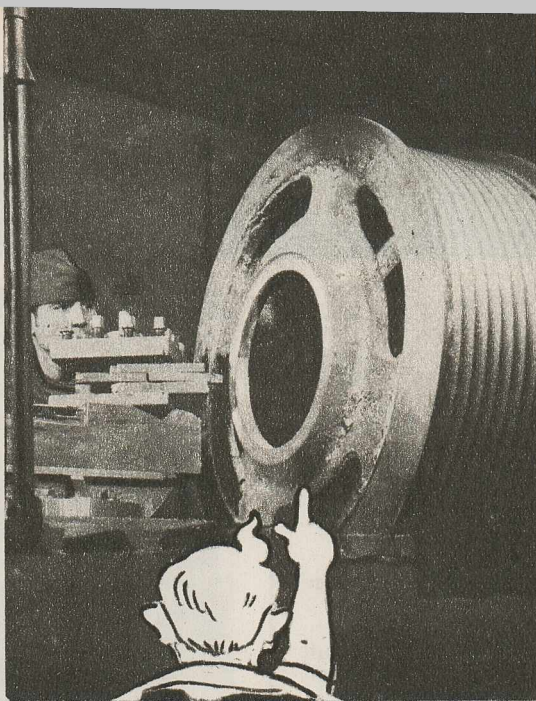

⑩ Nu e de glumit cu starea lui Prețu D. Cost. Într-adevăr, regimul este nerăuțător dar trebuie aplicat cu sfințenie.

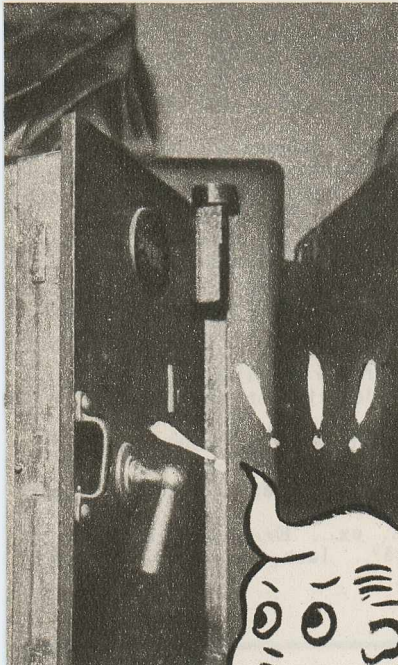
are când vezi câte
în loc să lucreze
mă?

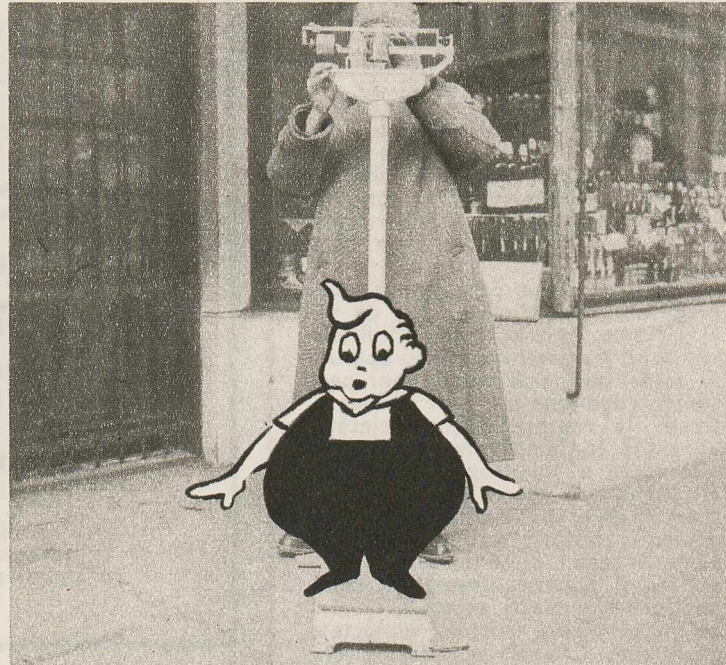
3 Și acum la strungărie: — Ce e asta? O
roată de moară? Aș, o roată pentru ma-
șina de cusut... (Cum să nu te umfli când vezi
atâta „toleranță“ la turnătorie?)

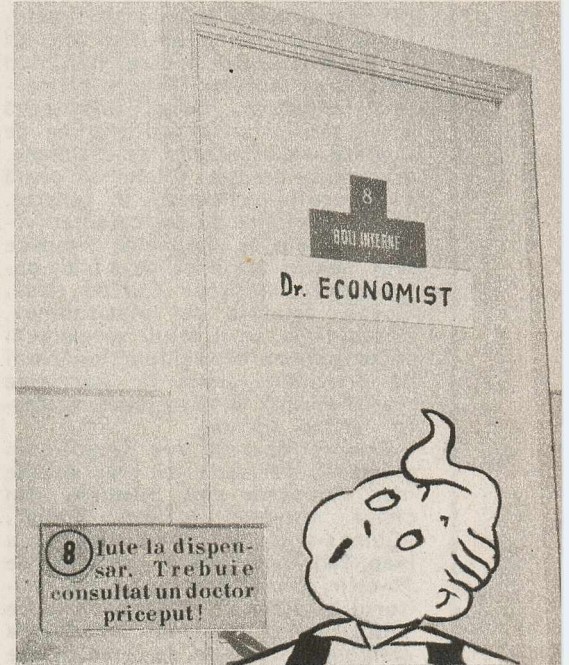
4 La cabinetul tehnic, văzînd cum cască
cel care veghează soarta inovațiilor,
i-a fost dat să se umfle iar...

6 Privindu-l pe Mină-spartă cum
scoate leancuri de bani pentru
aplasări inutile, Prețu D. Costica
se umflă într-atîta încît simte că
pleznește!

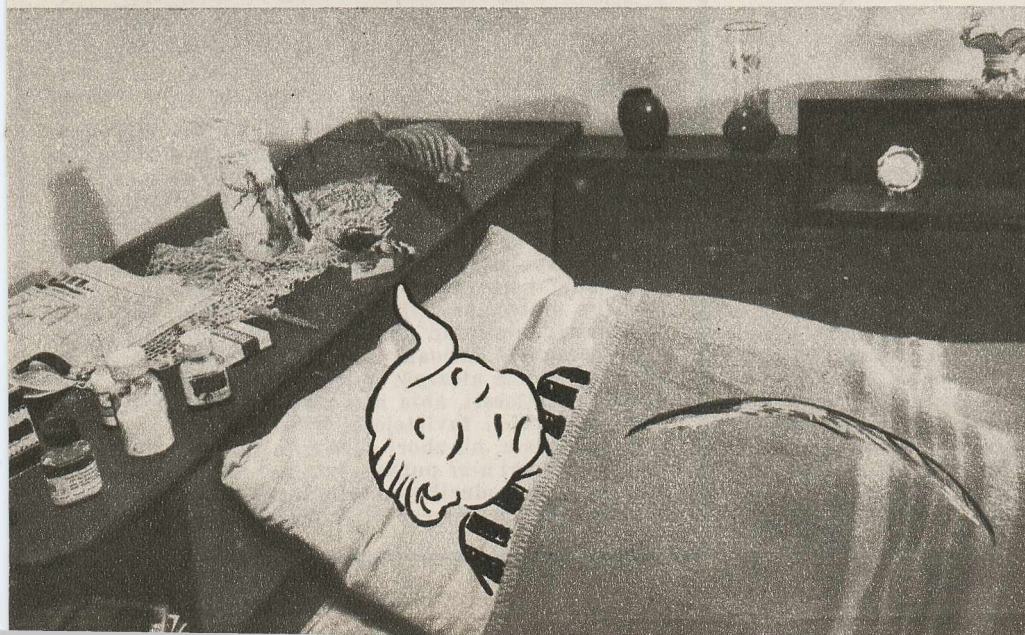

7 Iată în ce hal a ajuns, bietul de el. Acum
e un coșogea Prețu D. Cost, căci proporțiile
său nu mai permit nici un fel de diminutive!

8 Iute la dispen-
sar. Trebuie
consultat un doctor
priceput!

9 La pat! Alături, punga de gheață. La căpătii — în flacoane și cutiuțe — tot felul
de medicamente: ANTIRISIPOL, BIROCRATICID, CONTRAREBUTINĂ, INOVATOROL,
REZERVOVALORIFICOL.

12 Urrra! S-a vindecat. Prețu D. Cost are iarăși silu-
etă, ba e chiar mai subțire decît a fost. Ceea ce
stirnește bucuria și aplauzele cetățenilor de toate
vîrstele...

UN MARE

150 DE ANI DE LA NAȘTEREA LUI N. V. GOGOL

← N. V. Gogol

Gravură de F. IORDAN după portretul pictat de F. MOLLER, 1849.

N.V. Gogol s-a născut la 1 aprilie 1809 în Ucraina. A urmat cursurile liceale în orașul Nejin, după care a plecat la Petersburg. Aici a avut ocazia să cunoască îndeaproape și în chip amănunțit modul de viață al nobilimii în descompunere, putredul și birocraticul regim țarist. Începutul activității literare a marelui scriitor rus e marcat de o culegere de povestiri, reunite sub titlul comun *Serile în cătunul de lângă Dikanka*, în care, îmbinând descrierea faptelor reale cu elementele fantastice, Gogol înfățișează viața satului cu detaliile pline de savoare ale aspectelor ei cotidiene, precum și creația folclorică orală a poporului ucrainean. În general, aceste povestiri au un caracter vesel, din ele se desprinde limpede sentimentul bucuriei de a trăi, optimismul, voioșia. Curînd însă, Gogol, zguduit de plătitudine, meschinăria și nivelul intelectual coborât al nobilimii și funcționărimii de provincie, trece la descrierea realist-critică demascatoare a acestor grupe sociale.

Printre operele lui Gogol din prima sa perioadă de creație cele mai valoroase sînt nuvelele din ciclul *Mirgorod* („Taras Bulba”, „Cum s-a certat Ivan Ivanovici cu Ivan Nikiforovici”) și culegerea de *Povestiri din Petersburg*, la care scriitorul a lucrat și în perioada sa de maturitate, cînd a creat capodopera *Mantaua*. Este plin de semnificație faptul că printre lucrările cele mai reușite din ciclul „Mirgorod”, în care sînt denunțate într-o formă satirică ascuțită viciile claselor stăpînitoare din acea vreme, se include și o nuvelă ca *Taras Bulba*,

unde Gogol preamărește trecutul glorios al poporului ucrainean și creează chipurile unor eroi integri, plini de bărbăție, înzestrați cu neobișnuite calități. O atare confruntare între două epoci atestă faptul că la baza demascării scrisului lui Gogol stă năzuința scriitorului de a educa în contemporanii săi simțăminte civice și patriotice.

Operele care au immortalizat numele lui Gogol sînt mai ales comedia *Revizorul* și poemul *Suflete moarte*. În ele, Gogol s-a afirmat ca un profund cunoscător al realității înconjurătoare, capabil să releve și să dezvăluie puternic laturile vieții mizere a poporului în condițiile orînduirii iobăgiste, în contrast izbitor cu opulența traiului hrăpăreților reprezentanți ai clasei dominante.

Gogol a creat caractere tipice, neobișnuit de reliefate, atît de vii și veridice încît au depășit limitele mediului și epocii în care au apărut. Și astăzi încă, trăsăturile unor personaje gogoliene mai pot fi identificate la reprezentanții societății burgheze contemporane. Opera nemuritoare a lui Gogol a inspirat și continuă să inspire pe nenumărați creatori de artă din cele mai variate domenii; pictori, sculptori, graficieni, maeștri ai artei decorative, artiști și regizori dramatice, compozitori și cineaști au creat lucrări de mare valoare folosind subiectele gogoliene. Cîteva reproduceri din sutele și sutele de lucrări de acest fel, însoțite de texte care le-au inspirat, le prezentăm cititorilor „Flacării” cu prilejul celei de a 150-a aniversări a nașterii acestui mare scriitor.

Cadru din filmul „Revizorul”, realizat în regia lui Vl. Petrov.

HLESTAKOV: ...Numai să știți că la mine nu merge cu șoalda... Nu merge de loc! Am ochi și la ceafă. Păi eu... Și, ce-i drept, cînd treceam prin departament, parcă se cutremura pămîntul. Toți se vinzoleau și tremurau ca varga.

(Primarul și ceilalți tremură și ei de spaimă).

HLESTAKOV (se înflăcărează și mai tare): Ehe! Mie, unuia, nu-mi place șaga. Am făcut să le intre frica în oase. Pînă și Consiliul de stat se teme de mine. Păi cum! Așa sînt eu! Nu-mi pasă de nimeni!... Le-am spus tuturor: „Lăsați, că știu eu ce am de făcut”. Mă repezeam peste tot. În fiecare zi mă duceam la palat. Chiar mîine mă face feldmare... (Lunecă și-i cîț pe ce să cadă, dar cinovnicii sar și-l sprijină).

PRIMARUL (Se apropie de Hlestakov, tremurînd din tot trupul și se silește să vorbească): Dar... ex... ex... ex...

HLESTAKOV (repede, cu glas tăios): Ce este?

PRIMARUL: Dar... ex... ex... ex... ex...

HLESTAKOV (Cu același glas): Ce te tot bilbii? Nu pricep nimic.

PRIMARUL: Ex... ex... Excelența voastră n-ar vrea să se odihnească?... Iaca, aveți aici o odaie și tot ce vă trebuiește.

(„Revizorul”)

Troică

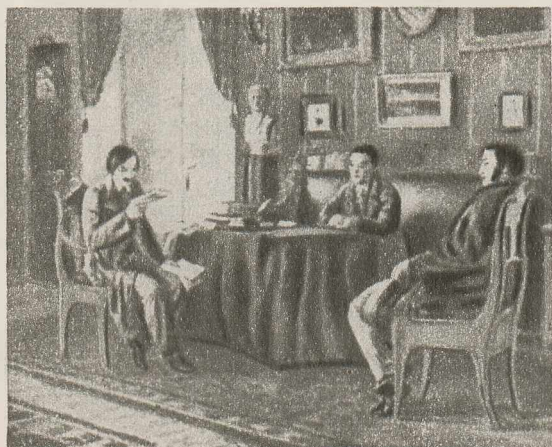
Desenul unui pictor necunoscut

Oh, troică, s-ar putea spune că tu nu ești prea incurcat meșteșugită; tu nu ești prinsă în șuruburi de fier, ci cioplită și împreunată la întîmplare, cu tesla și cu securea, de vreun dibaci mujic din părțile țaroslavului. Surugiul tău nu-i încălțat cu botfori nemțești; cu barba în vînt și cu mînuși doar cu un singur deget, el stă, dracul știe pe ce; totuși, e destul să se salte numai un pic și să dea puțin din mîini, îngînd un cîntec, și caii se avîntă năvalnic, spițele se contopesc, împlinind parcă roata într-un taler argintiu, șoseaua se înfioară, trecătorul speriat dă un țipăt — și troica aleargă, mîncînd pămîntul... Și pînă să te dezmeticești, abia mai zărești în depărtare ceva care spintecă și învrîtește văzduhul.

Și tu, Rusie, nu zbori oare ca o înflăcărată troică pe care nimeni n-ar putea-o întrece? Sub tine, drumul scoate fum; podurile duduie, totul rămîne în urmă și nimic nu te întrece... („Suflete moarte” vol. I)

N.V. Gogol, A. S. Pușkin și V.A. Jukovski la Țarskoe Selo, în vara anului 1831.

Pictură de P. GHELLER, 1880

Toată vara am petrecut-o la Pavlovsk... Ne întîlneam aproape în fiecare seară: Jukovski, Pușkin și eu. O; dacă ai ști ce minunății au ieșit de sub pana acestor bărbai! Pușkin a scris în octave o nuvelă — „Bucătăreasa” — în care trăiesc și Kolomna, și natura Petersburgului. În afară de aceasta, a scris basme populare ruse, cu totul ruse, nu ca „Ruslan și Ludmila”. Unul dintre ele este scris în vers liber, avînd doar rimă și o frumusețe de nelînchipuit. Jukovski a scris, de asemenea, basme populare ruse... Jukovski e de nerecunoscut. Se pare că a apărut un nou mare poet și, de data aceasta, cu adevărat rus.

N.V. GOGOL către A.S. DANILEVSKI
2 noiembrie 1831

SCRIITOR RUS

Prezentarea
de
N. ZEGA
și M. SAFIR

Zaporojenii

Pictură de I. REPIN, 1886—1891

Așadar, asta este Seci. Aici era cuibul de unde s-au zborit voinicii mindri și tari ca niște lei! De aici se revărsau peste toată Ucraina căzăcimea și libertatea... Secii reprezenta o priveslite cu totul deosebită... Oricine venea la Seci, uita de toate și se lepăda de tot ce alcătuiseră viața lui de până atunci. Își dădea dracului trecutul — ca să zicem așa — și, o dată scăpat de griji, se lăsa cu totul în voia libertății și a tovarășilor, la fel de cheflii ca și el, care n-aveau neamuri, case ori familii, într-un cuvânt nimic în afară de cerul ecuprins și veșnicile desfătări ale sufletului. Din sta lua ființă acea veselie nebunească ce n-ar fi putut izbucni din nici un alt izvor. Povestirile și flecăreala ultimii de cazaci adunați în ceasuri de hodină și în întinți leneș într-o rînă, pe pământ, erau deseori atât de hazoase și înfățișau cu atita putere viața adevărată, încît trebuia să fii zaporojean, cu înfățișarea cea mai epășătoare din lume, ca să-ți păstrezi chipul atât de eclintit încît să nu clipești nici măcar din... mustață! Această trăsătură îi deosebește și pînă, acum pe zaporojeni de ceilalți frați ai lor din Rusia de miazăzi... Această republică ciudată era într-adevăr născută din nevoia pe care o simțea veacul...

(Din „TARAS BULBA“)

„Cum s-a certat Ivan Ivanovici cu Ivan Nikiforovici“

Desen de G. SOKOLOV, 1891

Întregul grup alcătuita o priveslite din cele mai izbitoare: Ivan Nikiforovici stătea, în mijlocul încăperii, gol-goluț, în toată mindrețea lui, băbuța, năucă și înspăimintată, rămăsese cu gura căscată, iar Ivan Ivanovici înșepenise cu brațul ridicat, așa cum sînt înfățișați de obicei tribunii romani! Era o clipă de neuitat! O priveslite măreață! Și, cu toate acestea, nu aveau, din păcate, decît un singur privitor: băiețelul, care, înotînd în surtucul nemăsurat de mare, stătea destul de linistit și se scobea cu degetul în nas.

În sfîrșit, Ivan Ivanovici își luă căciula.

— Foarte frumos te porți, Ivan Nikiforovici! N-am ce zice! Minunat! Te fac eu să-ți mai aduci aminte de purtarea dumitale!

— Du-te, du-te, Ivan Ivanovici! Și vezi să nu-mi mai ieși în cale că-ți fac mutra zob!

— Pentru asta, na, poftim, Ivan Nikiforovici! — răspunse Ivan Ivanovici, făcînd un gest de ocară.

(„Cum s-a certat Ivan Ivanovici cu Ivan Nikiforovici“)

„Revizorul“. Hlestakov se laudă

Desen de KONSTANTINOVSKI, 1951

HLESTAKOV: *Intr-o zi m-au luat chiar drept comandantul suprem. Soldații au sărit cu toții din postul de gardă și au înșepenit, așa, cu armele. După asta, ofițerul, care mi-e bun prieten, mi-a zis: „Ei, frate. Te-au asemuit cu comandantul suprem...“*

ANNA ANDREEVNA: *Nu mai spune!*

HLESTAKOV: *Cunosc și actrițe drăgute. Pentru că, să vedeți, eu scriu tot felul de mici vodeviluri! Mă văd adesea cu literași. Sînt bun prieten cu Pușkin. Se întimplă adesea să-i zic: „Ce mai faci, frate Pușkin?“ „Ce să fac, frate? — îmi răspunde. Toate-s parcă nu știu cum...“ Mare original!..*

(„Revizorul“, actul III, scena 6)

„Suflete moarte“ pe scena M. H. A. T. Cicikov și Nazdreov.

N. V. Gogol

Dagherotipie din anul 1845

„Mantaua“. Akaki Akakievici la o persoană însemnată.

Desen de KUKRINKI, 1951

— Cum? Ce face? — a răcnit persoana însemnată... De unde ai mai scos-o și pe asta? De unde ai luat ideile astea? Ce-i răzmățirea asta a tineretului împotriva șefilor și superiorilor?

Se vede că persoana însemnată nu băgase de seamă că Akaki Akakievici era trecut de cincizeci de ani. Înseamnă că dacă el mai putea fi socotit un om tînăr, era numai ceva relativ, adică în comparație cu unul de șaptezeci.

— Știi cu cine vorbesti? Îți dai seama pe cine ai în fața dumitale? Te întreb dacă pricepi...

Aici generalul a bătut din picior și a ridicat într-atîta glasul, încît l-ar fi putut speria nu numai pe Akaki Akakievici, ci pe oricine altul. Akaki Akakievici a înmărmurit, s-a clătînat, a început să tremure din tot trupul și n-a mai fost în stare să se țină pe picioare.

(N. V. Gogol: „Mantaua“)

Vernisaj la... Ciolpani

T

itul de mai sus nu trebuie să vă mire. Așa este. Într-o duminică, în Ciolpani, o comună așezată la hotarul dintre regiunile București și Ploiești, s-a deschis o expoziție de grafică. S-a deschis după toate regulile fastului, în prezența oficialităților, cu asistență numeroasă și exact la ora fixată.

E, desigur, pentru prima dată când la Ciolpani se petrece un eveniment de felul acesta. Un eveniment care a atras în sala expoziției tot satul, care stârnește interesul pentru artă al oamenilor de aici și care pune în fața vizitatorilor zeci de desene cu scene, oameni și locuri exclusiv din comună. Grafician expozant: Adrian Lucaci.

Expoziția este rodul muncii de-o lună a acestui grafician, venit aici pentru a lua contact cu realitățile locale, cu oamenii, cu viața. Așa cum și în alte comune din țară, în sate mai mici sau mai mari, au poposit în iarna asta membri ai Uniunii Artiștilor Plastici, Adrian Lucaci a avut însă ideea fericită de a-și încheia „stagiul de o lună” cu o expoziție interesantă care rămîne deschisă toată primăvara.

Are expoziția succes? Categorie. Oamenii din partea locului s-au întîlnit cu ceva nou. În Ciolpani există de cîteva ani cămin cultural cu activitate bogată, există cinematograful, spectacole artistice și muzicale. Cu o expoziție de grafică însă, nu s-au întîlnit încă oamenii din partea locului. De aceea, timp de o lună de zile, țărani din sat au urmărit activitatea graficianului. Se opreau în spatele său — la început sfioși, apoi cu prietenie — ori de cîte ori acesta desena un om, o casă, un loc de muncă, o ședință, o scenă din librărie, o clasă cu elevi, un bătrîn la pescuit. Îl urmăreau și atunci cînd lăsa din mînă creionul și lua ciocanul ajutînd la pavoazarea sălii de spectacol a căminului, cînd lucra la înfrumusețarea gazetei de perete, cînd le scria cu litere mari și frumoase chemări și citate interesante sau le explica ce este desenul și pictura.

Așadar, nu-i de mirare că în ziua vernisajului oamenii din comună au venit la expoziție interesați și entuziaști, ca la o sărbătoare.

Dorința lor ar fi să mai aibă sărbători de felul acesta. Adică întîlniri cu arta, cu poezia, cu muzica. De aceea, cei din Ciolpani așteaptă bucuroși cîte un sol și de la Uniunea Scriitorilor și de la Uniunea Compozitorilor și de la oricare altă organizație care le poate aduce cît mai multă lumină în sat.

F. URSEANU

Fotografiile autorului.

Moș Nicolae.

Pe o uliță din Ciolpani.

Ionuța Nicolae

Eleva Florica Badea.

A venit ziarul.

Ședința la Comitetul Femeilor Democratice.

BUCĂTĂRIA MECANIZATĂ

Industria sovietică a pus la dispoziția gospodinelor, creșterilor și cantinelor o serie de noi aparate de uz casnic, care vor transforma, încetul cu încetul, orice gospodărie într-o mică uzină perfect mecanizată. Printre acestea menționăm storcătorul de rufe de construcție simplă. Rufele se vor sloarce cu ajutorul a doi cilindri de cauciuc, dintre

care unul este acționat cu o manivelă. Aparatul, prevăzut cu un jgheab înclinat pentru scurgerea apei, se va putea monta pe orice masă. Pentru gospodăriile mici și mijlocii a fost realizat robotul-gospodină, un aparat care curăță covoarele și lustruiește parchetul. Mutat în bucătărie, poate executa cu același succes munci care cer efort și

indemnitate, cum sînt: băterea aluatului, pregătirea maionezei sau a spumei de ou.

Totodată, se anunță construirea unui aparat care este în același timp și radiator și frigider. Aparatul funcționează pe principiul termoelementelor și produce frig sau căldură prin simpla schimbare a sensului curentului electric.

COVORUL VEGETAL

Un grup de horticultori francezi a satisfăcut în mod ingenios dorința normală a omului civilizat care, trăind în marile aglomerații urbane, tindește după un colțor de pămînt cultivat, menit să-i creeze cel puțin iluzia unei pașii în florie.

În blocurile de locuințe tipizate ale marilor orașe industriale, cu balcoane sau terase de beton, cu ferestre care se deschid spre străzi mărginite de copaci rari, încărunțiți de fum și

praf, se simte mereu mai mult nevoia de spații verzi, pentru odihna ochiului și a plămînilor.

Clasicele ghivece cu flori au îmbătrînit și s-au demodat, ocupă mult spațiu și sînt de un gust îndoielnic. În orice caz, nu se mai potrivește cu interiorurile moderne în care predomină linia simplă. Și atunci, ce poate fi mai practic și mai comod decît să mergi la magazinul de specialitate și să-ți procuri

un covor de humus — prefabricat — îmbibat cu îngrășămintele chimice și însămînțat, după alegere, cu cele mai variate flori sau ierburii? Covorul este uscat artificial, făcut sub (ca un pres omelette) și ambalat. Întins pe balcon sau pe terasă, fără nici o pregătire sau fără altă îngrijire decît o stropitură bună, se transformă în câteva zile în cea mai autentică pașie (artificială) de flori (naturale).

CAZANELE-VAPOR

14 mari cazane de înaltă presiune (lungimea: 16 metri; greutatea: 85 tone; diametrul: cam cît al unui vapor de mare tonaj) ce urneau să fie transportate de la Stockholm la Leningrad, au ridicat probleme deosebite, transportul cazanelor pe o navă pre-

zentînd dificultăți uriașe. Marinarii sovietici au recurs atunci la o soluție originală. Ei au înconjurat corpul cazanelor din două părți cu stîlpi de lemn, de care au atașat niște aripi metalice. Cazanelor li s-au fixat apoi semnale luminoase

și semne distinctive, ca unor nave, după care au fost lansate pe apă și remorcate cîte unul-două, în funcție de timp, de vasul „Sviatogorsk”, pînă la Leningrad. Drumul a durat două zile și s-a desfășurat în cele mai bune condițiuni.

GHIOCII COMBAT PARALIZIA

Afirmația că ghiocii combat paralizia ar părea, la prima vedere, de domeniul tratamentelor empirice. Cu atît mai mult cît cu țărani din diferite regiuni ale globului în care cresc aceste flori vorbesc despre efectul lor tămăduitor ca despre ceva miraculos. Legende create în acest sens l-au determinat pe savantul bulgar D. Paskov să studieze îndeaproape calitățile curative ale ghiocelului și, dacă e cazul, să dovedească temeiul lor științific.

Doctorul Paskov a reușit să extragă din această plantă o compoziție numită nivalină, care se pare

că posedă destule calități curative, în special în afecțiunile sistemului nervos. Încurajat de primele rezultate, savantul bulgar a trecut la o experiență mai concludentă. El a injectat unui iepure otrăvit foarte puternică, prin care a atacat întregul sistem nervos al animalului, reducîndu-l la totală inerție. Apoi i-a făcut o injecție cu nivalină. Efectul a fost fulgerător. Otrava a fost neutralizată dintr-o dată, iepurele s-a ridicat și a început să roadă un morcov, ca și cînd n-ar fi avut nimic pînă atunci.

De aici, savantul a trecut la experiențe pe oa-

meni, ajungînd la concluzia că extractul de ghiocci, numit nivalină, acționează puternic asupra sistemului nervos, fiind salutar pînă în cele mai grave cazuri de paralizie, cum sînt cele produse de poliomielită.

Cu expunerea acestor cercetări și-a întocmit savantul bulgar teza de doctorat în medicină, pe care și-a trecut-o cu succes la Institutul de medicină experimentală din Leningrad. Iar tratamentul indicat de el a început a fi aplicat în mod curent de clinicile medicale, ca un nou remediu împotriva paralizilor.

PLANTELOR LE PLACE... MUZICA

Se știe că ultrasunetele au făcut ca unele exemplare de floarea-soarelui să atingă 4,5 m înălțime, cartofii să poseze un număr neobișnuit de tuberculi, grîul, orezul, porumbul să dea recolte enorme. Pornind de la această constatare, savanții indieni

Singha și Panniaha și-au pus întrebarea: oare sunetele perceptibile cu urechea omului nu pot avea influențe asemănătoare asupra dezvoltării plantelor? Presupunînd că răspunsul la această întrebare ar fi afirmativ, cei doi oameni de știință au pornit la o experiență ale cărei rezultate le-au comunicat recent la Congresul științific al Indiei.

Ei au arătat că au organizat zilnic, cu ajutorul difuzoarelor, concerte ce durau cîte 25 de minute, pentru plantele de experiență, în special pentru Hidrilla verticiliata.

Sub influența muzicii, activitatea celulară a plantelor a sporit, iar mișcarea protoplasmului a

devenit mai rapidă. La cîteva minute după încetarea muzicii, planta revenea însă la regimul normal.

Încurajați de acest succes, savanții indieni au continuat seria experiențelor, de astă dată asupra unei plante mai complexe — Mimosa pudica.

Se punea întrebarea care e muzica ce va influența într-o mare măsură planta? În sfîrșit, s-au oprit la un cîntec popular indian, „Maia mairagavla raga”. În fiecare dimineață acest cîntec răsuna deasupra grupului mimozelor de experiență. Alte mimoze de același soi erau ținute în condiții identice, cu excepția faptului că nu beneficiau de concertul matinal.

Rezultatele acestei surprinzătoare experiențe au fost expuse la ultimul Congres mondial al botaniștilor și au trezit stupefacția generală: înălțimea mimozelor „melomane” a ajuns să fie cu 50% mai mare decît a celorlalte, iar numărul frunzelor era, de asemenea, mai mare.

Aceeași influență binefăcătoare a avut-o muzica și asupra altor plante.

E posibil ca, peste cîteva ani, cînd mecanismul influenței sunetelor asupra plantelor va fi complet lămurit, difuzoarele să devină un element nelipsit al serelor și ogoarelor.

Ținînd seama de constatarile savanților indieni, se poate afirma de pe acum că plantele preferă o muzică melodică. Cu toate acestea, s-ar putea ca și unele creații ale compozitorilor burghezi „inovatori” ai muzicii, la auzul cărora — nu-i un secret — oamenii normali își astupă urechile, să poată fi folosite: de exemplu, la distrugerea buruienilor! Pentru că, chiar dacă avem de-a face cu neghina, scabei sau alte plante dăunătoare sau nejoșitoare, spre deosebire de neghina umană, ele nu vor supraviețui, probabil, „rock'n roll”-ului sau mai nouului „hula-hoop”!

(Din „Znanie-Sila”)

Numai cîteva trăsături de creion, și în jurul graficianului apare... tot satul.

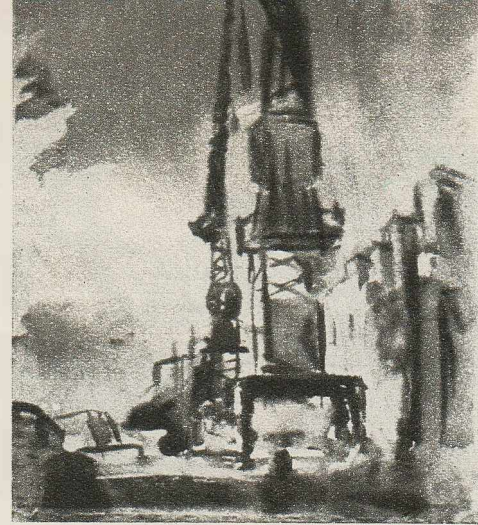

Dicu Andrei.

Afluență mare în sala expoziției.

PRIETENII ACTORULUI AMATOR

Eugenia IFTODI: „Macaraua”.

EXPOZIȚIA GRAFICIENEI EUGENIA IFTODI

IExcavatorilor, zidarilor, instalatorilor de pe șantierul de construcții Floreasca li s-a alăturat un tovarăș de muncă al cărui nume nu e, totuși, consemnat în tabelele administrative: o femeie în salopetă — dar nu zidărită, ci pictorită — se catără pe acoperișuri, se viră pe sub scările provizorii, se aciuiază pe pasarele și prin cotoane pline de mortar și încearcă, cu creioane și culori, să capteze ceva din sufletul acestei mari animații muncitorești, al acestei colectivități înflorite de elan creator, care înalță zidurile viitoarelor case.

În martie, după opt luni de contact neîntrerupt cu viața șantierului, pictorița și graficiana Eugenia Iftodi expune în sala din bulevardul Magheru primele rezultate plastice.

Așteptăm de mult și cu nerăbdare ca peisajul bucureștean al construcției socialiste, care devine din ce în ce mai familiar și mai drag ochiului nostru, să-și găsească, și în plastică, rapsodul. Sensibilă la această chemare, Eugenia Iftodi a venit în întâmpinarea dorințelor noastre aducând, într-o primă expoziție de acuarelă, contribuția unei interpretări personale a farmecului unui șantier socialist de lucrări urbanistice. Artista, care în 1958 a primit premiul de grafică pentru acuarelă, a utilizat și de astă dată tehnica „acuarelei fluide”.

Așa cum practică graficiană acuarela fluidă, permițând culorii de apă să se scurgă vertical pe cartonul așezat pe șevalet, servește viziunea acesteia lumii în construcție prin sugestia materiei încă crude, proaspete, umede, prin sugestia lucrurilor care nu și-au definitivat conturul, a unei atmosfere fluctuante, în care cerul stă mereu în cumpănă între ploaie și înseninare. Dar, cel puțin după părerea noastră, acest mijloc de expresie s-a dovedit eficient mai ales în ceea ce am putea numi „peisajele de construcție” și mai puțin rodnic în portrete și compoziții. Dintre cele mai izbutite peisaje de construcție vom aminti „Construcție la roșu”, „Instalatorii”, „Ultimele etaje”, „Macaraua”.

Graficiană a interpretat zidăria la roșu și tenulăla cu reflexe orel într-o gamă de nuanțe delicate — rozari, gri-bleuri, ocure — și a indicat o lume fremătind de viață, de prospectivă. Din câteva trăsături de penel, „Macaraua” se înalță, gata parcă în orice moment să-și pună în mișcare membrele ei de pîrghii și de scripete. Această macara e vie, e aproape o făptură. Într-atît respiră efortul omului care o manevrează, efortul omului care a creat-o, făcut e aproape umanizată.

Din păcate, portretele și scenele de muncă propriu-zise nu ocupă locul pe care în mod firesc ar trebui să-l capete într-o expoziție închinată vieții de șantier. Să recunoaștem că în această privință și tehnica acuarelor fluide, pe care graficiană o adoptă exclusiv, se vedește mai puțin spornică. Aminăm, totuși, ca o reușită printre scenele de muncă, cea intitulată „Electricienii”. Artista a surprins ael elanul muncii conștiente, dăruite socialismului, adevărul mișcării și al atitudinilor muncitorilor; delicatetea tușei a conferit noblețe și eleganță acestei scene de muncă.

Dacă însă compozițiile de acest fel nu primează în expoziție — și acest lucru i se poate reproșa graficienei — am greși, totuși, dacă am socoti că artista e departe de această preocupare. Mape întregi cu schițe dintre cele mai promițătoare, clădate pe ramuri profesionale — „Parchetarii”, „Dulgherii”, „Mozaicarii” — așteaptă în atelier o viitoare prelucrare.

De altfel, după însăși mărturisirea artistei, actuala expoziție nu are nici menirea să reprezinte șantierul și nici măcar viziunea ei integrală asupra șantierului, ci e doar o „primă șarjă”, o mostră, o mărturie a unei activități menite să dureze.

— După o foarte necesară perioadă de studiu în atelier — spune artista — mă voi întoarce pe șantier, îndreptîndu-mi de astă dată atenția mai ales către scenele de muncă dinlăuntrul zidurilor care se ridică. Și nu jur că voi rămîne fidelă acuarelei. Voi încerca să lucrez în penită, în tempera. În ulei, miliidindu-mi tehnica după necesitățile temei pe care vreau s-o abordez.

Viorica FILIPOIU

Serisori și mai multe vin de la colectivisti, învățători, utemiști... Ele sosesc la toate teatrele: la Municipal, Armatei, Național, Tineretului...

Să ne oprim însă ia un singur teatru. La acela de la care pornesc de cele mai multe ori inițiativele și unde elementele acestei multiple activități se pot afla foarte lesne: Teatrul Municipal.

De curînd, într-o zi de „relache”, scena și sala teatrului erau în plină activitate. Genul spectacolului care se desfășura pe scenă — cu greu ar fi putut fi delimitat într-o cronică dramatică. La început se prezintă o scenă din viața sîtească; o spun costumele și subiectul piesei. După lăsarea cortinei însă, actorii coboară în sală în aceleași costume, așezîndu-se în jurul etorva actori-gazdă.

— Ce ziceți, așa merge? — întrebă protagonistii, care nu sînt alții decît membrii brigăzii artistice a Căminului cultural „Gheorghe Gheorghiu-Dej” din comuna Măgurele.

Răspunsul le vine din toată sala: muncitorii de la Tehnica încălțămîntei, de la Steagul roșu sau de la T.A.P.L. aplaudă cu însuflețire; apoi, rînd pe rînd, „spectatorii” se suie pe scenă prezentînd fiecare programe specifice de brigadă, cîntece satirice, dansuri, scene din viața respectivă, de producție. Pe scurt, spectacolul este de fapt constătuirea artistică între brigăzile principalelor întreprinderi ale raionului Lenin cu actorii și regizorii teatrului, în vederea alcătuirii unor programe cit mai variate și atrăgătoare.

Astfel de zile de „relache” cu sala plină sînt foarte frecvente. Așa, de pildă, „O pagină din istoria țării”, spectacol prezentat cu prilejul centenarului Unirii, a avut o critică favorabilă printre spectatori: elevii pentru care a fost organizat. Aceștia au hotărît intrarea piesei pe afișul neoficial al teatrului.

Practic, sala teatrului nu este liberă nici o zi. Circumstanțele pe care le poate acorda acest fapt nu sînt însă destul de atenuante pentru încetarea ciclului de conferințe experimentale. În aceleași condiții, Teatrul Național sau Teatrul Armatei au găsit soluții dintre cele mai apreciate de public.

Aceasta ar fi, pe scurt, activitatea neoficială, dacă o putem numi astfel, pe care o duce teatrul în încintă. Ieșirile din sediu vin însă cu completări, ieșiri în masă sau individuale. Casa de cultură a raionului 23 August sau Casa de cultură „Fr. Schiller” sînt aproape săptămînal beneficiare acestui fel de „turnee”. Și aceasta pentru că intră în așa-numitul patronaj artistic al teatrului.

După cum e și de așteptat, granițele Capitalei sînt depășite rapid, și iată Municipalul prezentînd pe scenele a opt comune din raionul Brănești, rînd pe rînd, „Recolta de aur”, „Take, Ianke și Cadîr”, „Înscrie-te voluntar” de Ulianinski, sau „Ursul” de Cehov. Alcătuiră noului repertoriu al căminelor culturale din aceste comune a fost nu o dată elaborat în urma unor astfel de spectacole. Și cînd actorii sînt prea prinși de treburile din Capitală, e rîndul celor din Liveada, Brănești sau A-fumați să-i viziteze.

Timpul de mai bine de o lună de zile trecut de primii 11 instructori ai Municipalului în cîteva comune din regiunile București și Craiova a însemnat zeci de cămine cu activitate culturală intensă, zeci de echipe noi de teatru, dansuri și cor și... serioase premise pentru revizuirea statisticii artiștilor amatori.

La înapoiere, s-a organizat o consfătuire la care au participat și acei care urmau să plece în a doua serie. Noii instructori ascultau, avizi, relațiile celor „vechi”: Ioana Ottescu, Ionescu-Gion, Paul Sava sau Benedict Dabija, care se terminau toate cu același leit-motiv:

— Trebuie să ne întorcem, să ne continuăm munca!

Și, la sfîrșitul consfătuirii, o sugestie unanimă:

— Ce-ar fi să scriem o piesă cu materialul adunat?

...Dacă piesa aceasta va vedea lumina rampelor, inutil să se strige: „autorul”.

Autorii vor fi pe scenă.

Maria PREDUȚ

Cunoscuții actori ai Municipalului, Jules Cazaban și Ion Manța, printre artiștii Casei de cultură a tineretului din raionul 23 August.

Hărmălaia se domolea o dată cu praful uliței. La marginea drumului, o babă surdă opra un om să-l întrebe:

— Ce fuse, mamică?

— Ia, niște comedianți, mătușă!

... O „căruță cu paiațe” trecuse din întâmplare printr-un loc „unde nu se întîmplă nimic”... Paiațele erau un Millo sau un Pascaly, poate...

Acești „primi slujitori ai Thaliei române”, cum îi numea Caragiale, au intrat în tradiția de aur a teatrului nostru pentru că au izbutit, în primul rînd, „a pregăti izbutirea urmașilor lor”, așa cum considera același mare dramaturg. Certificatul de autenticitate îl dau astăzi „urmașii”, la ora cînd pe toate scenele se ridică cortina.

Dar ce se întîmplă după ce cortina coboară peste aplauzele spectatorilor? Aceștia au, desigur, impresia că s-a dat consemnul odihnei generale. De fapt, însă, în afara spectacolelor „normale”, viața teatrului continuă; ea continuă pe făgășul altor tradiții, al tradițiilor contemporane. Imperecherea acestor noțiuni poate părea paradoxală. Dar paradoxul e simplu de îndepărtat dacă ne gîndim, de pildă, numai la faptul că ultimii ani ne-au învățat să trecem într-o zi peste decenii.

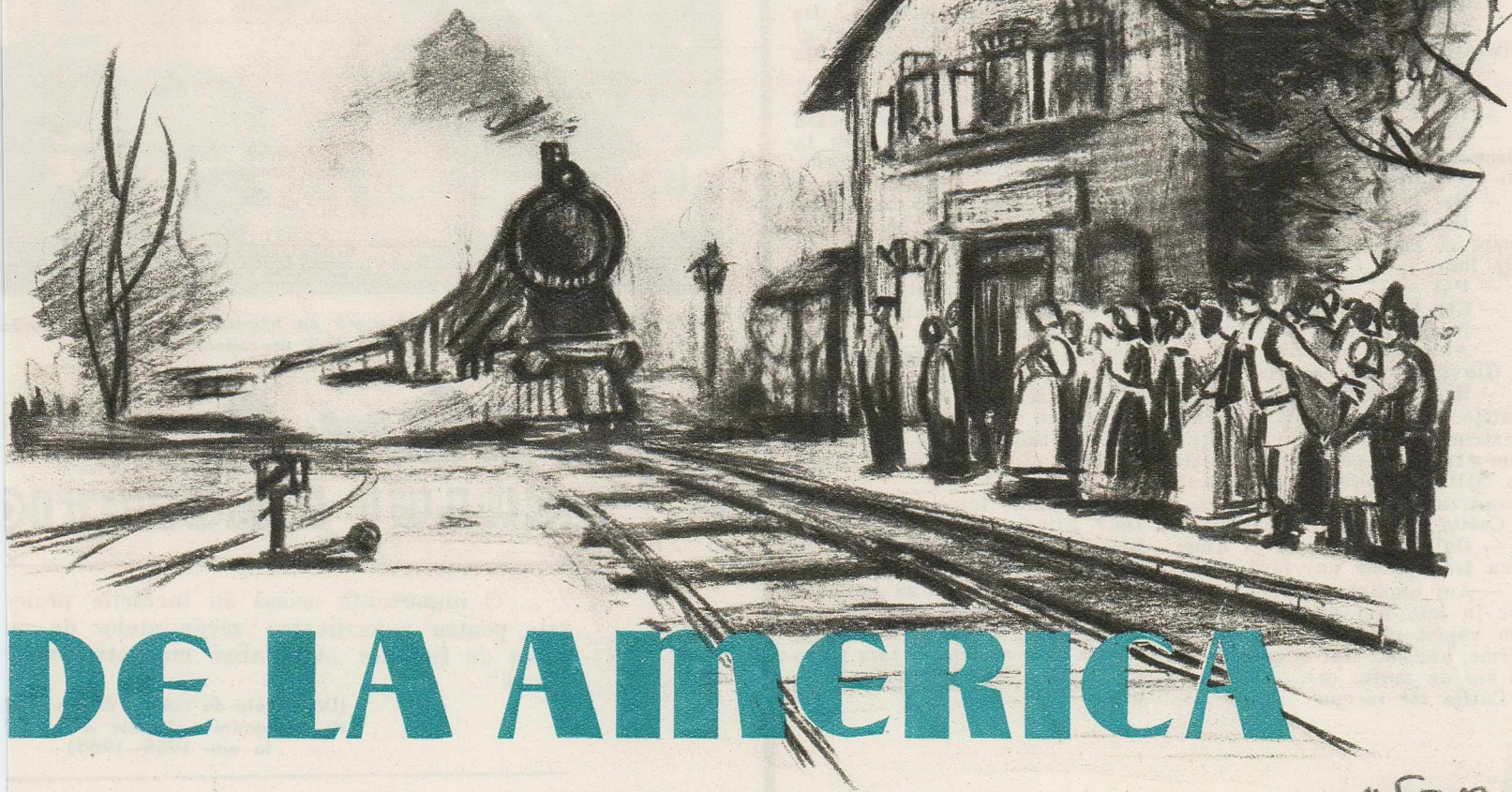
Activitatea aceasta este răspunsul dat cerințelor celor care nu pot asista la obișnuitele spectacole de la 8 seara. E vorba de spectacole date la casele de cultură din Capitală sau la căminele culturale din raza Bucureștiului. Prezentarea pieselor de actualitate pe aceste scene de către distribuțiile care dețin afișul la Teatrul Național, Municipal sau la Teatrul Armatei au dobîndit un caracter la fel de organizat pe scenele-gazde, ca la teatrele înseși. Iar „Recolta de aur”, „Omul cu arma” sau „Ecaterina Teodoroiu” au depășit de mult kilometrajul Capitalei, ajungînd pe scenele căminelor culturale din Brănești, Plopești sau Pantelimon. Iată dar una dintre tradițiile contemporane: „turnee” periodice organizate în Capitală sau în afara ei.

De curînd, din diferite colțuri ale țării au început să vină pe adresa teatrelor mesaje semnate de o seamă de binecunoscuți... Instructorii culturali. De fapt, numele trimitătorilor sînt cunoscute ca aparținînd unor actori și regizori ai teatrelor bucureștene. Noua lor funcție, de instructori, nu este altceva decît răspunsul lor la chemarea lansată de partid către scriitorii și artiștii noștri de a-și apropia realitățile vieții pe care o trăiește astăzi satul nostru.

În această viață complexă a satului, actorii devin, rînd pe rînd, activiști (mulți actori se mîndresc cu familiile de țărani pe care i-au convins să intre în colectivă), actori, regizori, poeți și, la nevoie... compozitori. Muncă delicată și cu contingentele cele mai variate, fiind în același timp muncă artistică, politică și educativă, care aduce satisfacții dintre cele mai complexe.

SUVENIRE

DE LA AMERICA

Schiță de George CIUDAN

Ilustrații de Nichi POPESCU

Doamne, ce lumes-a strins duminecă sara la noi la gară! Cîtă frunză și iarbă. Ca la ospăț. De ce te miri? Nu, fătul meu. E o chestie mare cînd vine un rumîn de la America. Vrei motive? Na-le! Intii: nu fiecărui rumîn i-au sortit ursitoarele să vadă America. Al doilea: dacă te duci la America sărac ca degetul, vii acasă încărcat de bogăție. Al treilea: îți ferești toate neamurile. Iar pentru toate astea să-i mulțumești dumneata Catiței, nu mie. Că din capul ei izvorăsc. Cine-i Catița? Muierea lui Giuviță. Cine-i Giuviță? Rumfnel din satul meu, care după mondialul din '14, supărat că nu i-au dat pămînt la reforma din '21, în '30 a zis: „Catițo, rămii cu dumnezeu. Eu mă duc în lume să omor calicia. Ai grijă de fătută, că atîta ne-o dat dumnezeu. Crește-o și mărit-o. Avere i-oi aduce eu de la America“.

Pînă duminecă sara, Catița a fost văduvă aproape treizeci de ani. S-a purtat ca o sfințită în toate binerețile ei și în fiecăra făcea o cruce pentru paza și fericirea lui Giuviță: „Ține-mi-l, doamne, sănătos și umple-i tașca cu bani!“

Da' s-o fi văzut dumneata pe Catița amu o lună, cînd i-a vestit Giuviță că vine acasă. Cum e-ncontrați cu ea, te amenința:

— Las' că vine Giuviță al meu la America. Doamne, dragu-mi le el. Pune-mi-oi gură de aur, a notărășitele, și mi-oi sui casă lomnească cu fundament de doi metri și cu patru odăi, ca la lîmîșoara. Văduvit-am treizeci de ani, da' amu nu-mi pare rău.

Poți dumneata să te lauzi așa? Nu poți. Ei, amu dacă vrei să știi toată istoria lui Giuviță, ogu-te să taci mort, că altînteri nu țî-o vînd.

Cum îți spun, duminecă sara, la gară la noi, toate neamurile și prietenii lui Giuviță. Catița, înfolită ca la ospăț: maramă de pluș, rochie plisată și catrință cu fodori — era ținută la braț de Lița, fată-sa, și de Vichentie, ginere-su. La ceasurile nouă, iese la linie impegatul cu lămpașul.

— Vine ghezășul, domnule-mpegat? — întrebă Catița îmbujorată de bucurie.

— Intră-n gară peste două minute.

— No, amu vine și Giuviță al meu de la America. Mi-l aduce dumnezeu...

Trenul fluieră, apoi se opri. Prietenii și chiar neamurile abia îl recunoscuseră pe Giuviță. Că nu mai e cel ce-a fost. În locul căciulii, pălărie neagră, așa cum poartă avocații, în locul ișarilor, nădragi de stofă, iar în locul opincilor, pantofi de box.

— Mîncea-ți-aș gura! — strigă Catița. Ai țoale domnești.

— Și tașcă de boier — rise Lița.

— Da' întrebă-l ce are în tașcă! — îndrăzni Vichentie.

— Da' uite-i bita cu cap de argint, zici că-i vlădică — zise un țăran mai poznaș.

Giuviță dădu mîna cu toată lumea, cunoscută și necunoscută, după care, ținut la braț de Catița și de Lița, porni acasă. Vreo două văduve mai bătrînoare, care au venit la gară să-l vadă pe Giuviță și minunea din tașca lui, începură să dea cu melița:

— Te pomenesti că nu s-o lăudat degeaba Catița!

— Ai văzut cu ce tașcă a venit Giuviță?

— Oare o fi plină cu bani?

Catița a pregătit o masă ca la ospăț. A tăiat două giște îndopate, a făcut sarmale cu carne afumată de porc, a copt plăcintă cu brînză și cu mac, iar Vichen-

tie a umplut două damigenuțe cu vin roșu de la Miniș.

Primul care a închinat a fost Vichentie.

— Să trăiești, tată socrule, o mie de ani.

— Trăiește-mi-l, doamne, să rup gura la găzdoaie — zise Catița ciocnind paharul. Să-mi fac casă domnească.

Și se uita cu coada ochiului numai la tașcă.

Giuviță își netezi frizura încăruntită. Privi la toate cele din odaie, apoi se ridică în capul mesei. De bucurie că era în mijlocul celor dragi i-au tremurat sub gene două lacrimi mari. Apoi grăi:

— Sînt fericit că mor în satul meu, lingă cei ce mi-s dragi.

Catița tresări tulburată.

— Giuviță, de ce-mi bagi cuțitu-n inimă? Acuma să mori, cînd am apucat și eu pe dumnezeu de picior? Ești beteag?

— Nu, dorită nevastă, nu mi-s beteag, da' așa vine vorba. N-aș mai pleca de aci pentru tot aurul lumii.

— Tată — întrebă Lița — în America oamenii-s bogați?

— Unii-s tare bogați.

— Tare?

— Putrezi.

— Da' tu, care ai fost american vreo treizeci de ani, ești bogat?

— Eu, dragilor mei, sînt cel mai bogat om din lume. Niciodată n-am fost așa de bogat.

Catița iar se uită la tașcă.

— Te cred, Giuviță, te cred — și nu-și dezlipea ochiul stîng de tașcă.

Giuviță îl îmbie pe ginere-su cu un trabuc. Aprinse și el unul.

— Fumăm ca boierii, tată socrule.

— Așa-i lă zile mari, dragule.

Tăifășuiră pînă la al doilea cîntat al cocoșilor... Adormiră fericiti. Giuviță era în al nouălea

cer, pentru că se întorsese la rădăcina sa.

Dimineața s-au trezit tîrziu. Giuviță îi chemă pe toți ai casei în jurul lui.

— Să vă dau darurile ce vi le-am adus, dragii mei.

Deschise geamantanul.

— Ție, scumpă nevastă, ți-am cumpărat o rochie de mătase neagră. S-o porți sănătoasă!

Catița îl cuprinse de după grumaz.

— Trăiește-mi-l, doamne, pînă la capătul lumii!

— Ție, Lișo, ți-am adus o pereche de pantofi cu tocul cît plavazul.

— Sărută-l, fato — porunci Catița. Că te face doamnă.

— Iar ție, Vichentie... stai, c-am uitat... aha, bita asta cu cap de argint. S-o ai suvenir de la mine.

— Îi faină, tată socrule. Și mi-o fi bună la meseria mea. Știi că de două luni ne-am băgat la colectivă. Bita asta mi-o fi bună la vaci, că eu la grajd lucru.

Catița nu-și dezlipea ochii de la tașcă.

— Da' casă nu ne facem, Giuviță? Că asta-i mică. Are numai o tindă și-o odaie, și-i acoperită cu trestie.

Giuviță se socoti nițel.

— Să cumpărăm săptămîna viitoare țigla.

— Da' tașca... n-o deschizi? — se rugă Catița.

— Dacă zici tu, scumpă nevastă...

De bucurie, Catiței i se încălzi inima ca un cuptor de piine.

— Bine, dragilor mei, v-am dat eu ceva suvenir de la America, da' mai am alte în tașcă.

— Mie-mi spui? — rise Catița. În tașcă e suvenirul cea mare.

Giuviță deschise tașca. Înșiră pe masă o mulțime de poze, de cărți postale cu vederi din America. Umplu masa cu ele.

Catița rămase năucă și descumpănită.

— Da' de ăstia — și frecă degetul mare al mîinii drepte de primele două degete — n-ai?

Giuviță mișcă sprincenele peste cap și plescăi:

— Ioc.

— Da' ai spus că săptămîna viitoare cumpărăm țiglă?

— Cumpărăm.

— De unde bani?

— De la America.

— Vezi cum ești, Giuviță? Dece-mi frigi inima? Da' unde ții tu banii? Nu în tașcă?

— Da' ce, eu sînt milionar?

— Giuviță dragă, n-ai spus tu asară că ești cel mai bogat om din lume?

— Păi sînt.

— Cîți bani ai? Facem casă?

— Nu ți-am spus că iau țiglă?

— Ai o sută de mii de lei?

Giuviță hohoti de rîs.

— Bată-te să te bată norocul, Catițo. Tu crezi că la America se strîng banii cu grebla pe uliți? Am a treizecea parte din ce-ai zis tu. Alți cit trebuiește pentru ca să acoperim casa cu țiglă.

Catița începu să-l descoase:

— Da' ce-ai făcut tu la America treizeci de ani fără unu?

— Am umblat ca Păcală din loc în loc. Am măturat străzi, am văpsit ghete, am lucrat la ferme, am mai stat și cu mîinile în sin de multe ori...

Catița iar începu:

— Bine mă, da' ai zis că ești cel mai bogat om din lume.

— Păi sînt.

— Cum ești? C-ai venit cu niște zdrențe și cu o bită cu cap de-argint.

— Sînt... Oare tu nu ești cea mai mare avere din lume? Da' Lița nu-i avere mare? Da' ginere-meu? Da' țara mea? Da' satul meu? Hai?...
Catița plecă ochii în pămînt.

— Adicăte! Nu ne facem casă.

Răspunse Vichentie, care înțorcea în mînă bita de argint:

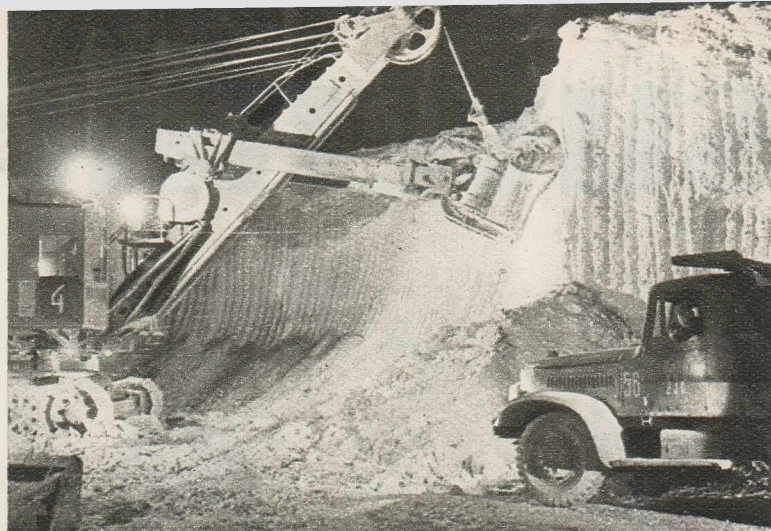
— Capul sus, mamă soacră!

Ne facem casă. Dacă nu într-un an, da-n doi. Eu-s tînăr, Lița-i tînără, dumncata te ții ca un căpitan, tata socru are poftă de muncă. Amu ni-s patru brațe la colectivă. Ce zici, tată?

Giuviță se apropie de Vichentie cu brațele deschise. Il îmbrățișă:

— Mi se pare, dragă Vichentie, că tu ești cel mai înțelept din familia noastră... Tu ești supărat că n-am venit bogat din America?

— Doamne ferește! De ce să fiu? Fiindcă mi-ai adus suvenir? Am să arăt bita asta de argint la toată lumea. Și la vaci am s-o arăt. Și am să le spun: știți voi ce-i bita asta cu cap de argint? E averea de treizeci de ani pe care a strîns-o tata socru în America. Mi-o dat-o mie suvenir.

Amploarea lucrărilor ce se desfășoară pe întinsul „Anomaliei magnetice de la Kursk” e fără precedent.

Misterul ACULUI MAGNETIC

... O importanță uriașă au lucrările proiectate pentru valorificarea zăcămintelor de minereu de fier ale „Anomaliei magnetice de la Kursk”

(Din cifrele de control ale dezvoltării economiei naționale a U.R.S.S. în anii 1959-1965)

Cu multe sute de ani în urmă, locuitorii guberniei Kursk din centrul Rusiei știau că pămîntul de sub ei ascunde o taină: furtuni iscate din senin urcau în trombe uriașe paiele și praful din curțile gospodarilor, cerul devenit plumburiu era brăzdat de fulgere năprasnice, iar în bubuitul tunetelor pămîntul părea că începe să se prăbușească.

Cu timpul, acestei enigme a naturii i s-a adăugat alta, nu mai puțin ciudată. În anul 1783, academicianul P. B. Inohodțev, venit aci, constată cu surprindere că busola are o comportare bizară: în loc să arate nordul, acul ei sărea de la est la vest, se oprea la sud și apoi iar sărea la est sau vest. Cum s-ar zice, acul busolei „sfida” legile clasice ale magnetismului terestru. În loc să rămînă în plan orizontal, acul magnetic, suspendat, se înclina puternic pînă ajungea vertical. Cui se datorau oare aceste fenomene? Specialiștii au cercetat cauza anomaliei și au ajuns la concluzia că ea e provocată de o puternică chemare a pămîntului ce ascunde în adîncurile sale comori nebănuite. Pe o suprafață uriașă de peste 60.000 km², ce se întinde de la Kursk spre sud și spre nord, se găsesc îngropate peste 20 miliarde tone de cuarțite magnetice. Imensele zăcăminte magnetice, cu un conținut de fier nemaîntîlnit, fac ca acul busolei să calce în picioare legile naturii. Savanții au numit fenomenul acesta „Anomalia magnetică de la Kursk” și denumirea s-a extins asupra întregii regiuni.

Sute de ani imensele bogății de la Kursk au zăcut nevalorificate. Abia în anii Puterii Sovietice, din inițiativa marelui Lenin, s-a început cercetarea și prospectarea „Anomaliei”.

Fără minereu de fier — hrana zilnică a industriei metalurgice — nu se poate concepe o aseme-

nea dezvoltare a economiei — aceea pe care și-au propus oamenii sovietici pentru anul septenalului. Iată de ce în viața „Anomaliei de la Kursk” început o etapă nouă.

Zăcămintele de minereu de la Kursk se întind pe o fișie lungă de aproape 600 km, cu o lățime de circa 100 km și se găsesc mică adîncime — fapt care a o mare importanță din punct de vedere al exploatării.

Potrivit unor calcule complicate, rezervele de minereu de fier dintr-un raion al „Anomaliei”, raionul Belgorod, sînt evaluate la cel puțin 15 miliarde tone. Sensul adevărat al acestor cifre poate fi lămurit prin următoarea comparație: rezervele generale de minereu bogat din regiunea Lacului Superior din S.U.A., considerate cele mai mari din această țară, sînt de 13-14 ori mai mici decît rezervele de minereu din raionul Belgorod.

Conținutul de fier al minereului din zona „Anomaliei de la Kursk” este foarte bogat, variînd între 40-65%, ceea ce reprezintă o cifră extraordinară de mare.

Natura a fost darnică și oamenii sovietici nu precupețesc nici un efort pentru a pune darurile naturii în folosul bunăstării poporului. Furnalele sovietice vor avea materie primă, asigurînd creșterea uriașă a producției de fontă și oțel a Uniunii Sovietice.

Cifrele de control din Raportul prezentat de N. S. Hrușciov la Congresul al XXI-lea cu privire la dezvoltarea economiei naționale a U.R.S.S. în următorii cinci ani prevăd dezvoltarea unei puternice baze de materii prime pentru industria metalurgică din regiunea centrală și de sud a părții europene a Uniunii Sovietice, numai pe baza bogatelor zăcăminte ale „Anomaliei magnetice de la Kursk”.

Ing. I. CRISTESC

1/10/65

UN NOU FILM ROMÎNESC MINGEA

„Aș dori o minge mare, mare și galbenă“ („Actorul“ Ioan Bodeanu în filmul „Mingea“).

„Tăticule, mai dorm o dată și va fi fof. Și pe urmă dorm pentru ultima oară și va fi ziua mea! Mă scol, mă uit sub pernă și găsesc mingea, aici, aici!“ (În rolul tatălui, Lazăr Vrabie).

Scena manifestației muncitorești pe care poliția și tulumbele pomplierilor încearcă să o risipească.

Cine-l portar mai strașnic ca Ioan?

Jn băiețuș dorește ne-
spus de mult o minge.
O minge mare și
galbenă. Drept care
se informează la tatăl
său dacă el, băiețușul,
s-a născut vreodată,
pentru că dacă s-a născut
înseamnă precis că are o
viață a lui. Ei, și dacă
pe ziua lui, știe el bine
ce li se întâmplă oamenilor
în aceea zi: se culcă seara
pentru ultima dată și,
înd se trezesc a doua zi,
găsesc sub pernă cadoul.
Cădică mingea. „Trebuie să
fie o surpriză, tăticule. Ea
să fie acolo, eu să nu știu.
Vimeni nu trebuie să știe.
Aici eu nu trebuie să știu,
aici tu nu trebuie să știu,
aici... ba da, mămică tre-
buie să știe“. Dar imaginea
tămicăi e păstrată doar
e fotografia îndoliată de
pe perete; copilul ce se vi-
zează centru înaintaș, sau
nu, mai bine un portar
celebru, are ochi imenși și
bucuri și... picioarele para-
zitate; iar tatăl, tatăl nu
are cu ce să-i cumpere min-
gea. Își vinde haina de pe
umăr, apoi chiar prețiosul al-
tăman cu fotografii de familie
și, în sfârșit, o minge. În-
tăiată că, pînă la urmă,
mingea mult visată — mare
galbenă — e cumpărată
oferită băiețușului de la
ansardă.

Dacă filmul „Mingea“
ar fi povestit doar atât, ar
fi fost o istorioară cinema-
grafică melodramatică, la
care spectatoarele trebuiau
să vină cu câteva batiste
poșetă. Dar tinerii regi-
zori Andrei Blaier și Sinișa
Călugăreanu și talentatul ope-
tor Lupu Gutmann nu
au mărșăluit la atât.
Mărșăluind cadrul îngust al
melodramei, ei au adus
mului implicații drama-
tice cu rezonanțe social-
istorice: contextul social
care își fixează subiec-
tul — anul 1933, unul din
cei ani din perioada de
încă criză capitalistă, de
măj și mizerie — face ca
acolo de drama copilului
să se realizeze ce-și dorește, pa-
doxal dar explicabil, o
minge de fotbal, să apară
ama șomajului, a șome-
nii intelectual, dramă a
de actuală și astăzi în
neam capitalului.

Tatăl băiatului e profe-
sor de istorie, om corect
neconformist, ce nu ac-
ceptă compromisul; drept
ce e concediat la primul
lejer survenit. Profesorul
moaște toată gama mi-
iei și umilinței pe care
capitalismul o oferă cu ge-
ozitate oamenilor mun-
ci. Peregrinările despera-
te în căutarea unei me-
tafizicii, muntele de pie-
e, jignirile fostului său

director și, pe deasupra,
amara imposibilitate de
a cumpăra băiețușului său,
de ziua lui, mingea atât
de mult rivnită. Profes-
orul e singur și simte tot
mai puternic cumplita dra-
ma a izolării. Pînă cînd,
într-o zi, o manifestație
muncitorească ce scanda
„Vrem să muncim“ îl trage
în fluxul ei de nestăvilit.
Profesorul simte infuzia
de forță pe care munci-
torii i-o transmit. Se po-
menește în rînduri, ală-
turi de vecinul lui, munci-
torul. Și tot alături de el,
în camera de anchetă de la
siguranță, înțelege care le
e dușmanul comun dar și
cît de puternici pot fi oa-
menii muncii cînd sint uni-
țiți. Fruntea profesorului
se luminează! Și faptul că
mingea a putut fi cumpă-
rată apoi, cu banii luați
pe album, nu e decît o
parte din adîncă bucurie
ce a descoperit-o în aceea zi.

★

Filmul „Mingea“ are doi
eroi principali: tatăl și
fiul. De fapt, și un al-
treilea: masa de munci-
tori manifestanți, personaj
colectiv pe care regizorii
l-au caracterizat admirabil
în nenumăratele sale fațete
umane. Pentru a filma
scena manifestației — una
dintre cele mai reușite din
film — le-au trebuit crea-
torilor o zi. Și doar încă
una-două, anterioare,
în care au ales figurația.
Ca să-l găsească pe inter-
pretul profesorului, regi-
zorii nu au oscilat prea
mult: actorul Lazăr Vrabie
răspundea foarte bine ce-
rințelor rolului prin jocul
său interiorizat, sensibil,
prin silueta și chipul său
expresiv. Ca să se o-
prească însă la copilul ce
va trebui să-l joace pe
Ioan, le-au trebuit luni de
zile: au colindat mai toate
grădinițele, creșele și cămi-
nele din București, au dat
tircoale copiilor de prin
parcuri, au consumat kilo-
grame întregi de bomboane.
Într-o zi, au oprit ma-
șina pe o străduță, peste
drum de un restaurant
în care voiau să caute
un lăutar pentru orchestra
din film. Lîngă locul unde
staționase automobilul se
afla un atelier fotografic
din vitrina căruia îi pri-
veau doi ochi imenși, cu
ceva nostalgic dar și vesel
în ei, ochii unui băiețuș. Nu
știu dacă au strigat „Evr-
ka“ dar asta le-a fost senti-
mentul: găsiseră „actorul“.
A doua zi, la Studioul
Tomis, actorul Ioan Bodea-
nu, în vîrstă de patru ani,

se prezenta ținut de mîna
tatălui său, arhitect de
profesie, și declara ritos —
la întrebările regizorilor —
că el nu dorește nicicum
o minge, ci un vapor.
Inutile insistențele: vapor,
nu minge. Apoi, cînd s-au
aprinș reflectoarele, viito-
rul actor și-a acoperit, spe-
riat, obrazul cu brațele, iar
cînd s-a hotărît, totuși, să
rostească o replică, a în-
trerupt-o disperat: „Nene,
îmi cade aia în cap“. „Aia“
era microfonul...

Cum au reușit totuși re-
gizorii să facă din el un
„actor“ care, vă asigurăm,
va impresiona profund spec-
tatorul? În primul rînd,
căutînd să-i cunoască firea.
Au aflat, de pildă, că-i
foarte milos și-i plac mult
păsările mici și... albastre.
Cînd au trebuit să-l filmeze
privind trist, pe geam,
așteptînd mingea visată,
unul dintre regizori s-a
prefăcut că și-a rupt un
deget, iar mai apoi că are
în palme o păsăruică albas-
tră, cam bolnavă. Cînd a
trebuit un cadru în care să
ridă în hohote, toată echi-
pa de cineasți... a jucat
leapșa în fața lui. Cu vre-
mea, s-au creat și tradiții
ale filmărilor: cînd cadrele
ieșeau bine, „tovarășul
Ioan“ — ale cărui velei-
tăți tind în prezent spre
profesiunea de ofițer —
era decorat, urcat în grad,
și toată echipa se alinia,
dîndu-i onorul. Cînd ac-
torul era... obraznic, i se
lua decorația și nu mai
făcea, la venire, turul de
onoare pe umerii unuia
dintre regizori. Cel mai
încîntat a fost însă atunci
cînd, pe Stadionul Repu-
blicii, într-o pauză a me-
ciului Dinamo — Progresul,
a fost filmat meciul
(din vis) în care el era un
neîntrecut portar. Întîi a
exclamat surprins: „Ce
multă figurație avem azi!“
Apoi a salutat ca de obicei:
„Bună ziua, figurație!“ Și
a tras în continuare niște
șuturi de toată frumusețea:
uitase că era filmat, că
era „la servicii“, cum zicea
el, grav...

Dacă filmul „Mingea“ și
povestea lui va fi pentru
cineva o surpriză, acela va
fi în primul rînd „actorul“
Ioan Bodeanu. Îi va fi foarte
greu să înțeleagă, el, care
are acasă cîteva mingi, că a
fost cîndva atât de neferi-
cît dorindu-și o minge.
Iar cealaltă surpriză va fi a
mamei sale, actrița Vali
Cios, descoperind că în fa-
milia lor a apărut un nou
„actor“.

Sanda FAUR-DIMA

MONOVOCALICĂ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
G	A	L	A	N	T	A	R	C	A		
A	V	A	R			P	L	A	S	A	T
L	A	C	A	S		T	R	A	S	A	T
A	L	A	B	A	L	A	L		M	A	
T	A	T									
A	N		M	A	T		A	S	A	N	A
	S	T	A	L		F	F		S		Y
C	A	R	T		F	A	R	F	A	R	A
A		A	C	A		T	A	R	L	A	
R	A	P	A	R	A		M	A	S	A	
S	R	A		A	P	L	A	N	A	T	A
A	C		A	A	M	A	R		T	R	A
F	A	R	T	A	R		S	A	L	Y	A

ORIZONTAL: 1) Vitrină — Finister. 2) Harpagon — Al doilea (fem.). 3) Locuință — Indicat (fig.). 4) Amestecătură în jocul coriilor — Pronume. 5) Tot moldoveneste — Serbare cu măști. 6) Măsură de timp — Intestin care la plural poate fi peștriș — A curățată o baltă. 7) Loc la teatru — Fortissimo. 8) Schimb pe puntea de comandă — Flecar. 9) În vacanță! — Ogorul colectiv. 10) Mincare cu nuiaua — Pronume — Sere! 11) Refren muzical — Netezită (fig.). 12) Teapă — Ca pelinul — Tirit. 13) Iad — Salutare cu tunul.

VERTICAL: 1) Cartier comercial la Istanbul — Prins. 2) Zăpadă rostogolită din munți — Corabie. 3) Incurioare — Ieșire camuflată. 4) Locuitor al R.A.U. — Albie — Cal. 5) Animal de pradă — Metal.

6) Traian Popescu — Cursă pentru păsări — Sacagiu. 7) Loc de rugăciune — Prunc — Ler! 8) La mari intervale — Basma curată. 9) Locuința... nomazilor — Tară europeană. 10) Produs lactat — În solda altuia — Din Scarlat! 11) Căpelenie căzăcească (od.) — Fișie de pământ între două rinduri de semănături. 12) Certificat — Haină călugărească.

DEZL' GAREA JOCLUI CASĂ, A CASĂ...
apărut în nr. 12

ORIZONTAL: 1) Cer — Căsnicie. 2) Anula — Cărunț. 3) U — Birnă — Act. 4) Tură — Alături. 5) Minaret — Ren. 6) A — Cățun — Upa. 7) Ră — Il — Tigru. 8) Ar — Fr — Lăcu. 9) T — Fundași — Ni. 10) Aforă — Fațade. 11) Tură — T — Teler. 12) O — Dărma — Ara. 13) Realiza — Miez.

SFATURI practice

DIALOG DESPRE CURĂȚENIE

Am asistat întâmplător la o discuție între două gospodine pe tema curățeniei de primăvară.

— Nu înțeleg — susținea una — de ce trebuie să-mi fac o problemă din curățenie o dată cu venirea primăverii, din moment ce consider acest lucru ca o permanentă preocupare a unei bune gospodine.

— Ai dreptate — spunea cealaltă — dar nu e de loc rău să profităm de primele zile însorite și să facem o curățenie, nu ca de obicei, ci radicală. Să nu uităm că în timpul iernii nu putem scoate toate lucrurile afară ca să le lășăm la aer măcar o jumătate de zi, după cum nici nu putem văruia anumite încăperi, pentru că nu se usucă.

— Sînt de acord, dar putem face treaba asta oricînd mai tîrziu? De ce această grabă de parca am intra în panică?

— Graba își are și ea o explicație. E bine să faci curățenia radicală înainte de trezirea la viață a diferitelor ouă sau larve de insecte care s-au cuibărit în casă. Ba mai sînt și anumiți microbi sau viruși de care trebuie să ne debarasăm. Uite, la sfîrșitul acestei ierni a bîntuit gripa. Trebuie oare să-i cocoloșim germeii pînă la o nouă recrudescență? Trebuie, de asemenea, să așteptăm să învie molii și alte insecte?

— Și crezi că scapi de toate acestea numai prin grabnică curățenie?

— Depinde cum faci această

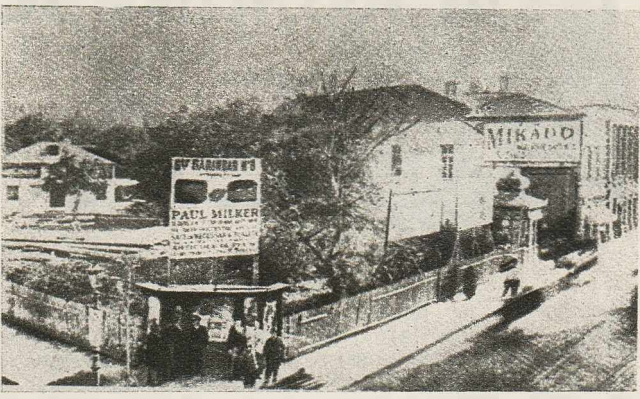
curățenie. Eu, spre exemplu, nu mă limitez la a scoate lucrurile afară și a le scuțina de praful în primul rînd, gîtesc în întregime încăperile și spăl parchetul cu benzină. Apoi, dacă nu văruiesc sau zăgăvesc, am grijă cel puțin să perii bine pereții, astupînd totodată orice gaură. Dacă mobilă suportă, o șterg cu alcool, iar pe cea din bucătărie o spăl cu apă și săpun. Pentru mobilă imbrăcată în piele folosesc o soluție făcută din: 250 gr alcool metilic, 250 gr ulei de rășină amestecat cu o lingură de oșet, 125 gr glazură de rășină și 40 gr uni de antimoniu. O aplic pe suprafașa mobilei cu o cârpă curată și lustruiesc cu o bucată de flanelă.

— Ai cumva o rețetă și pentru mobilă lăpisată?

— Mobilă lăpisată o scutur de praful cu bălătarul înfășurat într-o cârpă, apoi o perii bine pe la toate încheieturile. Pentru îndepărtarea moliiilor, fie că e presar cu praful insecticid, fie că — dacă e mobilă de uz curent — o tratez cu vapori de oșet. E simplu: așez o cărămidă încăinsă într-un vas dedesubtul mobilei, pe care o acopăr cu un cearșaf, și torn oșet în vas. Repet operația asta de cîteva ori și ai să vezi că nu mai rămîne nici urmă de molie.

— Daiga mea, m-ai convins — am auzit-o pe gospodina ce părea la început nedumerită — să știu că devin, la rîndul meu, adevăta curățeniei radicale de primăvară.

JOSIANA

Fițele plasate la intersecțiile străzilor centrale au constituit unul din mijloacele cele mai utilizate de reclamă comercială în veacul trecut, așa cum se vede din această fotografie făcută acum aproape o sută de ani pe Calea Victoriei.

PRIMELE RECLAME BUCUREȘTENE

După 1830, comerțul bucureștean, care se desfășurase pînă atunci în hanuri, piețe, târguri sau în cîteva dughene umile, începe să capete o nouă dezvoltare prin deschiderea de mari prăvălii. Pe la jumătatea veacului trecut, prăvălii „alese” — case de modă și „galanterii”, indeosebi — vin să se așeze pe podul Mogoșoaiei, pe porțiunea dintre Lipsani și bulevard, care devine astfel centrul comercial al Bucureștiului. Și o dată cu această formă avansată de comerț ia naștere și reclama.

Iată cîteva dintre primele reclame ale principalilor negustori bucureșteni de-acum o sută de ani și mai bine, așa cum au apărut ele în ziarle timpului:

1845. „Fotografal I. Pohlmann, care poate să prinză pentru vecie pe cei elegați de modă nouă, se recomandă onoratului public al Capitalei cu întocmirea tuturor tipurilor de daguerotyp în culoare și negru, în format mare și mic, cu prețul de 1-2 galbeni”.

1846. „M. Boiti, negustor de giuvaeruri din Pesta, are cinstea de a da în cunoștință înaltei nobilimi și cinstitului public că au adus felurimi de giuvaericeale și lucruri de aur de la Viena și Paris pentru cavaleri și dame precum și feluri de obiecte de rococo și, fiindcă nu va zăbovi aici multă vreme, are cinstea a se recomanda la prăvălia sa ce este pe podul Mogoșoaiei”.

1859. „Fain, chapelierie franceză, pălării înalte de pișlă, de paie, după fasonul cel mai ales. Se execută orice comandă, mai ales pentru Guardia Națională. Podul Mogoșoaiei vis a vis de Ministerul de Război”.

1859. „Bazar Anglais” vis a vis de Consulatul rusesc, recomandă că am primit un mare asortiment de rochii de vară precum și fulurari, poildesevre, bariguri, bezele algeriene. înmînuși franțuzești cu preturi deja cunoscute de foarte moderate”.

Poșta redacției

FOTA ALEXANDRU — Ji boia; ANDRONACHE N. ST EAN — Galși; STIRBAN L. NUTA — Tg. Neamț; GH. DUM TRESCU — Bucuresti. Există publicație de specialitate, „Ar plastică”, organ al Uniunii Artiștilor Plastici, care publică numeroase reproduceri de tablouri.

Toluși, noi nu vom înceta să mai publicăm din cînd în cînd reproduceri de artă plastică De altfel, în numărul de săptămăna trecută — după cum credem ați observat — am și introdus cîteva reproduceri din operele lui Luchian.

ST. RADU — Brăila. Simț exerciții, cu multe defecte rîm și rimă. Dar roezie înseamnă mai ales sensibilizarea a ideii. Încercați să coboriți din sfera temelor abstracte.

VIRGIL SOROCEANU — Iași. Am citit și noi recent u deva că se fac experiențe pentru „întinerirea” vechilor manuscrise cu ajutorul vitaminelor P. și P. Probabil că la această știre vă feriți cînd spuneți e-ați aflat existența unei metode de tratare a vechilor pergamente. Deocă dată însă nu e vorba decît niște experiențe. În orice caz există multe metode de restaurare a vechilor manuscrise. Iată că veți căuta în colecția revistei noastre, veți găsi materiale privitoare la aceasta.

BUCETE VINTILĂ — Or. Sibiu. „1907” este reea discursivă rece, nu transmite nici o emoție.

MONICA ROTH — Făgăraș. E bine să dormiți cu o mască cremă grasă pe față. Nici dermatolog nu recomandă aplicarea grăsimii mai mult de douăzeci de minute, chiar dacă tenul se prezintă foarte uscat. Explicația simplă: nu trebuie să împiedice porii feței să respire. Desigur cu totul altceva cînd aplicăm grășimea pe porțiuni mici, ca ar fi în jurul nărilor în caz guturai, sau pe buze în caz crăpături produse de vînt. Altfel, deci, la folosirea cremei de față!

SINCLAIR MARGARETA — Constanța. Feriți-vă de pastile și părăsiți nostalgia inuțile. rest. destulă urgență în viața noastră, am dori însă și adineci în tratament.

DRĂGOI DORINA — Galati. O foarte ușoară romanță închinată mărțișorului, care ar merge pe o temă muzicală populară.

VAL. VĂLEANU — Sibiu. de la sine înțeles că dacă specialiștii pe care i-ați consultat v-au spus mai mult decît serietate — noi cu ațit mai puține am putea să vă lămurim. credem că e adevărată afirmația bătrînului. Fiind vorba o gravură, dacă lucrarea e într-adevăr celebră, nu se poate să nu fie cunoscută la toate muzeele europene. Vă indicăm și adresați muzeului Ermitaj Leningrad.

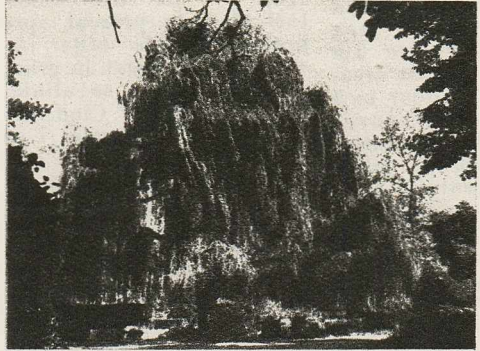
VAL. NANU — Pitești. Ne blicabil.

CAMBIA RUSTEG — București. Din versurile trimise întrevăd un oarecare talent. în orice început, sînt însă stingăcii. Dacă veți citi niște probabil că veți veni. Creați-mea de pionier dă speranțe.

LAPTE ÎN BATOAN

O metodă nouă de servare a laptei a... se pare — pusă punct de cîuind. Metoda ce în congelarea rapidă a lăului la o temperatură de — 43. Spre deosebire de înghețarea naturală — care separă particulele în suspensie, de apă — prin această congelare rapidă se obține bloc omogen, care poate fi tăiat în batoane. Procedul este și îngăduitor ambalajelor costisite

MASELE PLASTICE ÎMPOTRIVA... MASELOR

SALIX BABYLONICA — sau, pe bună limbă ominească, salcie plectoasă. Acest exemplar de o vîrstă frumusește se află în grădina Centrului școlar silvic din Pădurea Verde-Tîmboșoaia.

Fotografie de R. HORBOTĂ

MASELE PLASTICE ÎMPOTRIVA... MASELOR

A daptarea poliției americane la „capitalismul popular” se face cu pași repezi. Pentru apărarea intereselor patronilor în fața acțiunilor „coproprietarilor” aflați în grevă, poliția a fost înzestrată cu armuri noi, moderne, din mase plastice. În felul acesta „capitaliștii populari”-greviști vor putea fi cîmogăriți în lege, fără ca polițiștii cîmogăriți să riște să primească vreo lovitură.

CASTRAVETELE... PREAMBALAT

Pentru a feri castraveții, după recoltare, de influențe exterioare și murdării, s-a găsit o soluție interesantă: castraveții, cînd ajung la lungimea de 10-15 cm, sînt acoperiți cu o masă plastică subțire și transparentă, fără a fi desprinși de pe vrej. Ei continuă să crească, deoarece pielea străvezie nu împiedică nici acțiunea razelor solare, nici creșterea normală. După recoltare, castraveții gata ambalati, pot fi trimiși la destacare, în condiții igienice.

SĂ JUDECE OAMENII!

Roate să fie cerul albastru, migdali înfloriți și valurile calde și verzi ale apelor oricât de îndantelate de spumă. Poate să fie cerul înnoirat, coamele muntilor acoperite de cușme de nea, iar crivățul oricât de aspru și viforos. Poate să fie cerul indiferent, pietrele și copacii fără de putere, iar templele și zeli oricât de mincinoși.

Oamenii, oamenii... Cel de pe stradă, cel din fabrică de pe ogoare, oamenii simpli și de bună-credință, și cei pentru care cinstea, dreptatea și adevărul li-e atât de scump ca și libertatea. Ei să judece! Nu ne-ar mai trebui date. Nu am fi vrut să reamintim anul, luna, ziua. Ne este încă proaspăt în amintire. Parc-a fost ieri...

Și, totuși, pentru cei tineri să precizăm. Era în 31 mai 1941. În ajun, armatele lui Hitler are cotropiseră Elada — spre a veni în ajutorul trupelor lui Mussolini — reușiseră să sugrume ultimul ecar de rezistență al patrioților greci din insula Creta. A semn al dominației lor depline asupra patriei lui Iomer și Pericle, au arborat drapelul cu crucea încrăgată la Atena, pe vârful Acropolei. Semnal al șirului e arestări, deportări, jafuri, schingiuiri și asasinat în masă care aveau să urmeze după tipicul regulament lăsat de banda hitleristă.

Durerea patrioților greci era și mai cumplită. Cetățenii nu mai priveau spre Acropole, iar celor care făceau acest lucru li se umpleau ochii de lacrimi la vederea eagului cu zvastica fluturând deasupra legenda-lui și bimilenarului simbol al civilizației.

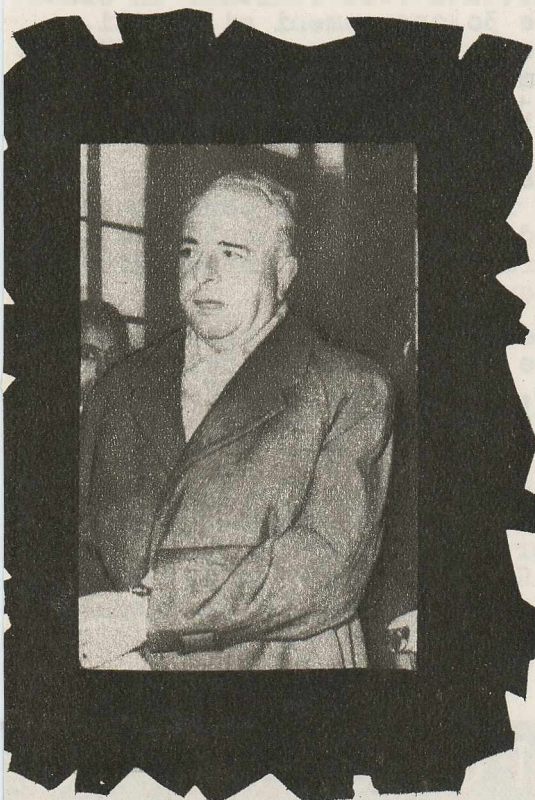
În aceeași noapte... Cățărindu-se pe partea de sud a muntelui, zgîrindu-și miințele în măcăciuni și zgrunțurii tăioși ca bri-ul, pe Aeropole urca un tânăr. Pe partea cealaltă a ămbului, acolo unde ruinele și istoria au consemnat a se afla un teatru, se construise acum o cafenea. De e terasa în care cu milenii în urmă spectatorii în togă i sandale ascultau cu stîmjenie și-ncintare nemuribile monologuri ale lui Sofocle și Euripide, se desăgura acum chiohanul ofițerilor ocupanți, beți. Jos, e șoseaua șerpuită, goncau motocicliștii-pistolari. În reflector pipăi cu degetele albe peretele stîncos, rîse într-un con de lumină orbitoare drapelul cu vastică apoi, brusc, se stîse.

Tînărul se lipi de pieptul de piatră al muntelui, poi începu, iarăși, să urce. Și tată-l ajuns la parapet-ul pe care-l sări cu ușurință. Se apropie de prăjina e lemn a steagului și prinse sfoara pe care o trase în tînie. Se desfăcu la cămașă. Scoase ceva...

În zori, cetățenii Atenei invadate de hitleriști au ațut fluturînd, sus pe Aeropole, drapelul național i Greciei. Rupt în bucăți, drapelul cu zvastica zăcea n praf.

Acul acesta eroic, pe care numai istoria și balada ot să-l consemneze și să-l preamărească, a fost făptuit

Odiosul asasin Max Merten, ex-comandantul hitlerist al Saloncului. Priviți-l! Are cătușe la mini dar privirea i e sigură și încrezătoare. Știe el ce știe...

de Manolis Glezos — tînărul patriot grec care a avut apoi de suferit ani lungi de temniță și moartea fratelui său, Niko, împușcat fără a fi judecat în hrubele de torturi ale fasciștilor.

Să judece oamenii! Invinuit de lupta eroica a fratelui său cîț și pentru participarea activă la mișcarea de rezistență, Manolis Glezos a fost condamnat de două ori la moarte. Redăm din discursul procurorului, rostit la ședința tribunalului militar din Atena la unul din procesele ce i s-au înscenat și în anii de după război:

— Domnilor Judecători! Trebuie să vă întoarceți în luna mai a anului o mie nouă sute patruzeci și unu cînd acest criminal s-a făcut vinovat de cel mai josnic și rușinos act, rupînd în bucăți steagul arborat sus, pe Aeropole. Capul lui trebuie să cadă!

... Azi, Manolis Glezos este iarăși în închisoare, acuzat de aceeași călăi care, atunci cînd el se cășara pe coasta muntelui spre a șterge rușinea de pe fruntea patriei, ei se ascundeau la adăpost pentru ca apoi să-și ofere hitleriștilor invadatori colaborarea...

Viața lui atrîna de un fir de păr. Să judece oamenii!

Vă reamintiți? Pe terasa de unde odinioară spectatorii în togă și sandale... Și Max Merten se afla, în 1941, printre ofițerii superiori îmbrățați criță de succes și de parfumatul vin de Teanodos. În noaptea aceea, cînd la numai cîțiva zeci de metri depărtare de ei tînărul Manolis urea dirz și neînfricat pe Aeropole.

Max Merten a fost unul dintre reprezentanții lui Hitler în campania de asasinat din Grecia și comandant al Saloncului.

Și numele lui Merten a intrat în istorie. Doar el este acela care a provocat moartea a 46.061 evrei din Grecia. Un adevărat palmareș care nu trebuie uitat...

Patruzeci și șase mii și șaiszeci și unu de suflete agățate, insigne, pe conștiința atât de încăpătoare a odiosului asasin Merten, maestru al genocidului. Zeci de mii de oameni împușcați pentru vini imaginare, ucși în timpul transportului spre lagăre și camerele de gazare. Herr Max a avut în același timp grijă să le confişte averile, pe care și le-a însușit, împreună cu colegii domniei sale.

Scăpînd cu viață din război, Merten s-a înapoiat acasă sănătos, gîhțuit. Au trecut ani. De pe urma celor 46.061 de morți n-a rămas decît amintirea, cite o fotografie îngăbenită de vremei în vreun album de familie scăpat de la pradă și gustul amar al cumplitei nedreptăți.

Asasinul însă trăiește. Și încă foarte bine. De ce avea să se teamă? Doar în R.F. Germană se bucură de mare preț toți ucigașii nazisti.

Autoritățile vestgermane le plătesc pînă și pensii pentru „eroica” lor activitate, fie că ea s-a desfășurat la ușile crematoriilor de la Auschwitz, la porțile lagărelor de exterminare sau pe front, în vînătoarea după copil, fecioare și provizii.

Ită ce l-a făcut pe Merten atât de încrezător încît să-și permită a vizita din nou Grecia. De astă dată, în calitate de reprezentant al unei agenții de voiaj. Poate că vreo rudă sau un fiu al celui asasinat în vagoanele morții dirijate de Merten ar dori cumva să viziteze R.F. Germană?

O! Nu înghesuți cite două sute în bou-vagoanele cu ferestrele zăbrețite și cu plumbi la uși. Dimpotrivă. Agenția de voiaj — și Merten e doar un specialist în organizări de voiajuri pentru „cealaltă lume” — oferă acum „pulmane” confortabile.

În mai 1957 — șaisprezece ani după ce Glezos e smuls zvastica de pe Aeropole — Merten se plimba liniștit pe străzile Atenei. A fost însă descoperit de unul dintre cei care și azi își mai plînge rudele uelse. S-a iscat scandal, pînă ce, în cele din urmă, autoritățile grecești au fost silite să-l aresteze pe herr Merten.

Totuși, în anumite cercuri grecești s-a produs mare emoție. „Cum rămîne cu tradiționala noastră ospitalitate?” Și pe dată s-a găsit soluția! A fost rapid promulgată o lege cu efect retroactiv prin care — după trecere de ani — tribunalele pot să absolve de pedeapsă pe criminalii de război. Eventualii criminali descoperiți, aparținînd fostelor țări inamice, vor fi trimiși prin „sentință” în propria lor patrie pentru o eventuală judecare...

Abia după promulgarea acestei legi s-a trecut la judecarea procesului lui Max Merten. Același care, în calitate de comandant hitlerist al Saloncului, a arstat și ucis 46.061 oameni nevinovați din Grecia.

Să judece oamenii!

Manolis Glezos, eroul Greciei, a fost adus, ca și asasinul Max Merten, înaintea tribunalelor grecești.

Glezos, erou neînfricat al poporului, care, sfidînd moartea, a smuls de pe vârful Acropolei zvastica înlocuind-o cu drapelul Greciei. Merten, fostul ofițer nazist, asasin a 46.061 cetățeni greci.

Acestea sînt faptele. Să judece oamenii!

Anton ALEXE

Surusul lui Manolis Glezos, eroul patriot grec. Milioane de oameni cîștiți din toate țările, care luptă pentru eliberarea sa, îi spun: Curaj! Curaj și încredere, Manolis, sîntem alături de tine! Te privim și judecăm! →

- Delegația Partidului Muncitoresc Român, care a participat la lucrările celui de al treilea Congres al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, s-a înapoiat sâmbătă, 21 martie, în țară (fotografia 1).

- Politica de transformare socialistă a agriculturii a înregistrat un nou succes. În cursul săptămânii trecute s-a terminat cooperativizarea agriculturii în raionul Roșiorii de Vede.

- A doua zi din Săptămîna Mondială a Tineretului a fost închinată muncii voluntare. Cu acest prilej 320.000 de tineri muncitori, studenți, elevi și pionieri din întreaga țară au participat cu entuziasm la acțiuni patriotice și de folos obștesc.

- Recent a început la Luduș și Bucecea construcția a două fabrici de zahăr. Aceste unități vor fi dintre cele mai moderne, avînd o capacitate de prelucrare a cîte 2.000 tone sfeclă pe zi. Intrarea lor în funcțiune este prevăzută pentru luna august 1960.

- La Muzeul de istorie a partidului a avut loc, sîmbătă 21 martie deschiderea expoziției „A 40-a aniversare a proclamării Republicii Sovietice Ungare”, organizată de Institutul de istorie a partidului de pe lîngă C.C. al P.M.R., pe baza exponatelor primite din R.P.Ungară. În fotografia 2: un colț al acestei expoziții.

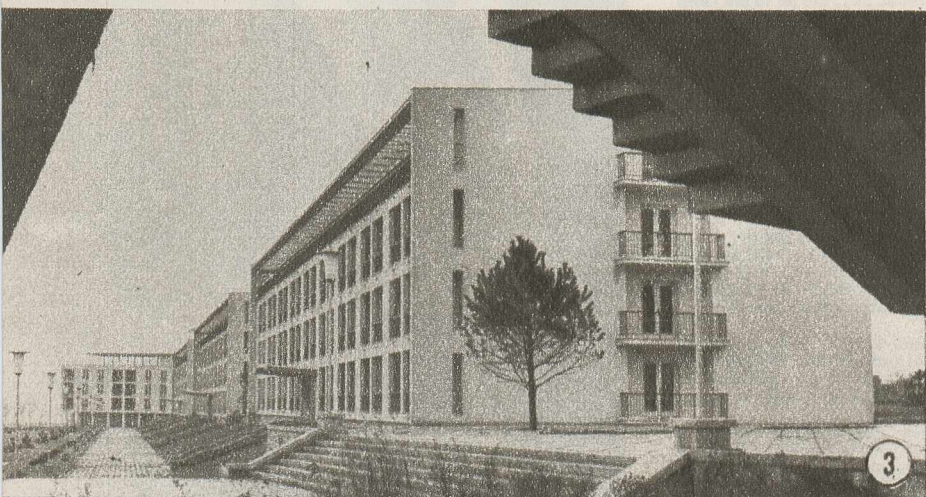
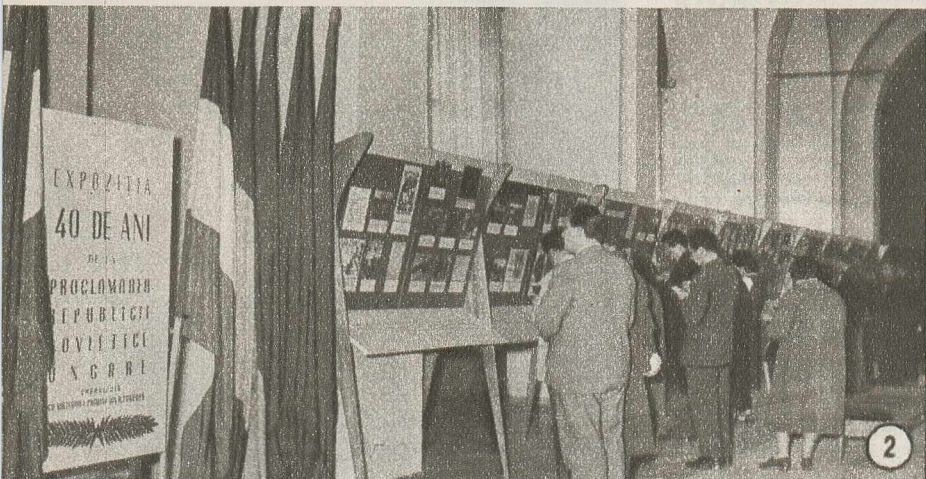
- Colectivul de muncă al laminorului bluming de la Hunedoara a terminat cu lozile înainte de termen producția prevăzută pentru primul trimestru și a început să producă în contul trimestrului II.

- Expoziția „U.R.S.S. în plin avînt al construcției comunismului” se bucură de un mare succes. Astfel, în regiunea Stalin expoziția a fost vizitată în cinci zile de peste 30.000 oameni ai muncii, iar în Hunedoara de peste 35.000 cetățeni. Expoziția urmează să fie deschisă la Timișoara, Cluj, Baia Mare, Tg.Mureș, Iași, Craiova etc.

- La Ministerul Învățămîntului și Culturii a avut loc ședința de constituire a comitetului de organizare a celui de al II-lea Concurs și Festival internațional „George Enescu”.

- Terminarea noilor construcții de pe litoral, care vor fi date în folosință în sezonul 1959, se apropie de sfîrșit. În fotografia 3: cîteva din noile blocuri terminate de curînd la Eforie.

- La Teatrul de Operă și Balet din București a avut loc săptămîna trecută premiera operei „Othello” de Verdi. În fotografie: Garbis Zobjian, artist emerit, în rolul lui Othello, și Șerban Tasian, artist emerit, în rolul lui Iago (fotografia 4).

ÎN JURUL GLOBULUI

TRADIȚIONALUL CARNAVAL s-a sfârșit și în acest an la stațiunea de lina Spindleruv Mlyn din Munții Tatra (R. Cehoslovacă).

MICILE NATURALISTE de la Școala nr. 580 din satul Rublevo, regiunea Moscova, depun o vie activitate pe tărîmul studiilor geografiei, meteorologiei și geologiei Uniunii Sovietice. În acest scop, ele efectuează deseori excursii atât în regiunea Moscova cât și în alte regiuni ale țării. În timpul cărora fac săpături și strîng mostre de mineruri și plante cu care îmbogățesc muzeul școlii. În fotografie: profesorul de geografie F. Kalinin și un grup de eleve din clasa a VI-a examinînd unele exponate din muzeu.

DOUA MINUTE. Atît au durat ni-mi-toarele rafale ale „tornado”-ului care a abătut asupra orașului St. Louis în Statele Unite. Iar după ce a început uraganul, străzile și casele au rămas... așa cum se vede în fotografie.

„SERVIȚI, VĂ ROG”... În toamna anului 1957, „Pani” — barza din fotografie — n-a putut să-și ia zborul de pe meteagurile Ungariei și să se ducă în țările calde, din cauza unei răni îngrijită și hrănită de personalul unui restaurant, ea s-a obișnuit și, deși vîncată, a rămas și în această țară... e lângă restaurant.

TRATAMENT... ÎN SALINĂ. La salina din Wislicza (R. P. Polonă), la o adîncime de 115 m, a fost amenajată o cameră în care se face tratamentul unor boli alergice cu ajutorul extractelor de sare. Totodată aici se continuă cercetările în vederea determinării proprietăților terapeutice ale salinei.

URȘII ZBURĂTORI ai lui Valentin Filatov, de la Cercul de stat din Moscova, au stîrnit un deosebit interes printre spectatorii din R. F. Germană, unde a întreprins recent un turneu circului moscovit. În fotografie: urșii acrobați evoluînd în arena circului din orașul Stuttgart.

FOC? NU. Poliția belgiană încearcă să „stîngă” cu ajutorul furtunurilor de apă incendiul minierilor igieni care protestează împotriva întemnițării a 17 verăși de-al lor, arestați pentru că au participat la demonstrația împotriva închiderii mai multor mine.

„SCULPTURĂ”... CHICITĂRE. „Popul cunosător” se întitulescă această „operă de artă” expusă la galeriile Institutului regal din Londra. Autorul sirmo-lemno-sculpturii susține că lucrarea sa i-ar prezenta pe Adam și Eva și... jumătate de măr. Pare-se că ceva ce se aseamănă cu un cotor de măr se vede pe acolo. Restul... Crede și nu cerceta.

R. P. R. PESTE HOTARĚ

● O expoziție de artă populară romînească a fost organizată recent la „Focke-Museum” din Bremen. În perioada septembrie-noiembrie 1958 aceeași expoziție a fost prezentată la Muzeul Municipal din Göttingen, iar în decembrie 1958 la Muzeul de etnografie și preistorie din Hamburg. Atît la Göttingen cît și la Hamburg expoziția s-a bucurat de un mare succes, fiind vizitată de un public foarte numeros. După Bremen, expoziția va fi prezentată în orașele Nürnberg și München.

● Recent a apărut la Sofia, în Editura „Bilgarski Hudojnîk” a Uniunii Artiștilor Plastici din R. P. Bulgaria, albumul *Grigorescu*, realizat cu ajutorul Editurii în limbi străine din București. Albumul, care face parte din colecția „Măestrîi universali”, cuprinde o scurtă monografie semnată de Strahl Titirînov și 44 reproduceri după cele mai însemnate tablouri ale lui Grigorescu.

● Graficianul elvețian Geo Augsburg, care la invitația I.R.R.C.S. a vizitat anul trecut R. P. R., a organizat, la Galeria Melisa din Lausanne, o expoziție intitulată *Romînia 1958, schife de călătorie*.

Au fost expuse circa 130 de lucrări, schife în creion și acuarele, realizate de graficianul elvețian în cursul călătoriei sale prin țara noastră și înfățișînd peisaje din Delta, din orașele Bacău, București, Galați și Orașul Stalin, din câteva sate dunărene, precum și figuri de țărani și pescari.

● În cursul anului 1958, Asociația de prietenie Finlanda-Romînia a organizat 85 proiecții cu filme înguste care au fost vizionate de 7.145 persoane. Au fost deschise, de asemenea, opt expoziții de artizanat romînesc în diferite localități din Finlanda. Printre alte manifestări consacrate țării noastre se numără și transmiterea de către postul de radio Helsinki a piesei *Jocul de-a vacanța*, de Mihail Sebastian, tradusă în limba finlandeză de scriitorul Arvo Turtiainen, precum și transmiterea mai multor programe de muzică romînească, care au cuprins, printre altele, lucrări de George Enescu, Paul Constantinescu etc.

● Expoziția de artă populară romînească organizată la Rangoon de către Institutul Român pentru Relații Culturale cu Străinătatea, cu sprijinul Ministerului Culturii din Birmania, s-a bucurat de un frumos succes în rîndul populației capitalei Birmaniei. Ziarele din Rangoon au consacrat acestei expoziții o serie de articole. „The Nation”, de pildă, a publicat o relatare mai amplă în care s-a ocupat de piesele expuse în cadrul expoziției, precum și de asemănarea lor cu unele obiecte de artă populară din Birmania. Ziarul „New Times of Burma” a publicat un articol despre expoziție, semnat de expertul indian Sundar Bhagal, precum și un articol intitulat *Arta aplicată și decorativă în R. P. R.*

Festivitate în sala Biraben din Buenos Aires (Argentina) organizată de Asociația culturală argentiniano-romînă în memoria marelui muzician român George Enescu. Și-au dat concursul cantanta Mary de Camps (medalion) și pianistul Alcides Lanza.

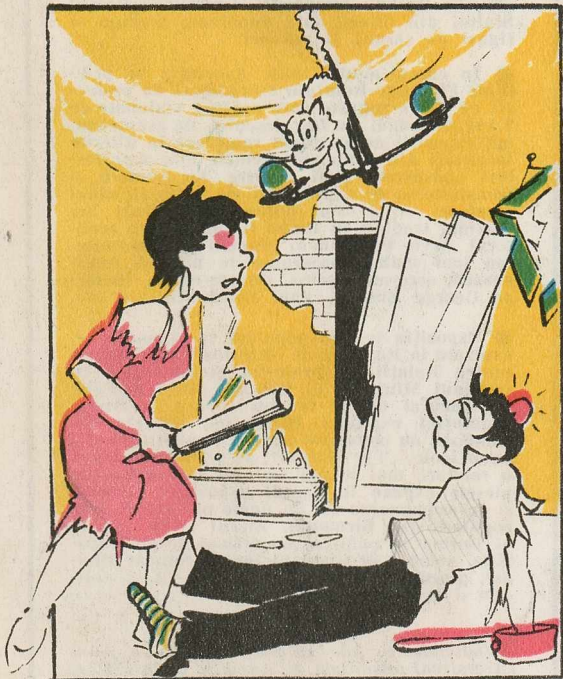

EDACȚIA, București, Piața Ștefiei. Căsuța Poștală 3307 of. 33. Tel. 17.60.10 Int. 1744. ABONAMENTE în toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

REȚEL ABONAMENTELOR, 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei. Prezentarea grafică: Ion VULPESCU.

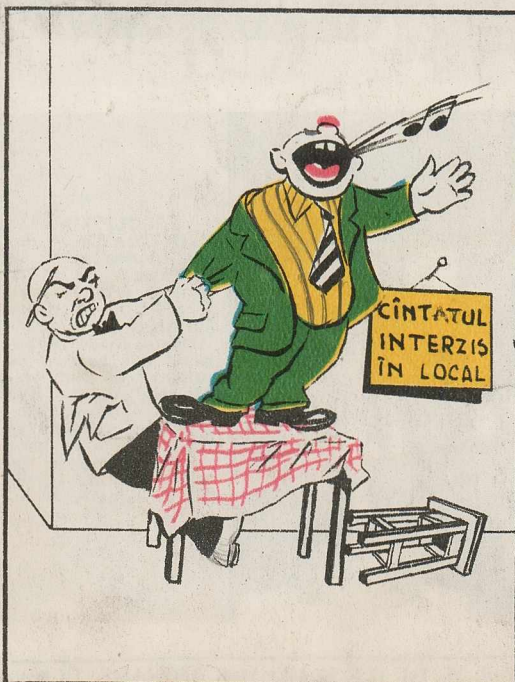
— Intră lună pe fereastră .

— Să ne inchipuim c-a fost o gluma...

— În zadar aștept cu dorul în piept.

— Lăsați-mă să cânt...

— Tirziu ...

— Într-o noapte.

— M-am supărat pe inima mea.

DE 1

APRILIE PE TEXTE DE MUZICĂ UȘOARĂ

Desene de: NIC. ȘTEFANESCU